

Samenvatting besluiten en toezeggingen raadsvergadering 14 maart 2019

Raadzaal van het raadhuis, Markt 1 te Roosendaal, aanvang 19.30 uur

Aanwezigen en Afwezigen

Aanwezig:

Voorzitter: dhr. J.M.L. Niederer (burgemeester)

Griffier: mevr. E.M.J. van Straaten-Noyons

Mevr. I.M. Raaijmakers, mevr. C.F.G.R. Koenraad, dhr. C.A. Lok, dhr. M.A.C.M.J. van Ginderen, A.A.B. Theunis, wethouders

De dames: N. El Azzouzi (GroenLinks), Y.A.J.M. de Beer-van Kaam (Roosendaalse Lijst), S. Bozkurt (Burger Belangen Roosendaal), A.T. Eijck-Stein (VVD), A.J.M. Gepkens (GroenLinks), M.J.G. Heessels (SP), A. Homma (D66), A.A. Maas-Cleeren (SP), D.C.M. Roeken (CDA), E.G.A. van der Star-Deijkers (VLP), K. Suijkerbuijk-Ader (ChristenUnie), S.M.J. Vermeulen (VVD).

De heren: K. Ahlalouch (PvdA), J.P.L.M. van den Beemt (VVD), R. Breedveld (CDA), R.G.J. van Broekhoven (Roosendaalse Lijst), W.C.H. Brouwers (VLP), H.W. Emmen (D66), C.J. Gabriëls (Roosendaalse Lijst), C.A.J.M. Goossens (Roosendaalse Lijst), S. Hamans (CDA), J.F.A. Heeren (VLP), C.H.D. Hoendervangers (Roosendaalse Lijst) R.C.A.W. van Nassau (CDA), P.L.F. Raijmaekers (Roosendaalse Lijst), E.J.C. de Regt (Roosendaalse Lijst), M.W.C. Verbeek (VLP), C.F.J. Verstraten (VVD), A.J. Vrolijk (Roosendaalse Lijst), J.J.M.M. Wezenbeek (Wezenbeek), M.S. Yap (PvdA), G.A. van Zalinge (VLP)

Afwezig: mevr. W.J.H.P. Beens-van Zundert (SP), dhr. L.C. Villée (GroenLinks), dhr. A. van Gestel (VLP)

1. Opening en vaststelling raadsagenda

De vergadering is geopend om 19:30 uur.

De agenda is ongewijzigd vastgesteld.

2. Politieke Beschouwingen

Iedere fractie is in de gelegenheid gesteld om in een termijn van maximaal 10 minuten (onbeschermd spreektijd) haar politieke visie te geven. In bijgevoegde woordelijke notulen is de inbreng van de fracties weergegeven.

3. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21.45 uur

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Roosendaal op 4 april 2019.

De griffier,

De voorzitter,

NOTULEN VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN ROSENDAAL

VERGADERING DONDERDAG 14 MAART 2019

Raadzaal, raadhuis, Markt 1 te Roosendaal, aanvang 19.30 uur

ONDERWERPEN TER BEHANDELING:

- 1. Opening en vaststelling Raadsagenda**
- 2. Politieke Beschouwingen**
- 3. Sluiting**

Aanwezig:

Voorzitter: dhr. J.M.L. Niederer (burgemeester)

Griffier: mevr. E.M.J. van Straaten-Noyons

Mevr. I.M. Raaijmakers, mevr. C.F.G.R. Koenraad, dhr. C.A. Lok, dhr. M.A.C.M.J. van Ginderen, A.A.B. Theunis, wethouders

De dames: N. El Azzouzi (GroenLinks), Y.A.J.M. de Beer-van Kaam (Roosendaalse Lijst), S. Bozkurt (Burger Belangen Roosendaal), A.T. Eijck-Stein (VVD), A.J.M. Gepkens (GroenLinks), M.J.G. Heessels (SP), A. Homma (D66), A.A. Maas-Cleeren (SP), D.C.M. Roeken (CDA), E.G.A. van der Star-Deijkers (VLP), K. Suijkerbuijk-Ader (ChristenUnie), S.M.J. Vermeulen (VVD).

De heren: K. Ahlalouch (PvdA), J.P.L.M. van den Beemt (VVD), R. Breedveld (CDA), R.G.J. van Broekhoven (Roosendaalse Lijst), W.C.H. Brouwers (VLP), H.W. Emmen (D66), C.J. Gabriëls (Roosendaalse Lijst), C.A.J.M. Goossens (Roosendaalse Lijst), S. Hamans (CDA), J.F.A. Heeren (VLP), C.H.D. Hoendervangers (Roosendaalse Lijst), R.C.A.W. van Nassau (CDA), P.L.F. Raijmaekers (Roosendaalse Lijst), E.J.C. de Regt (Roosendaalse Lijst), M.W.C. Verbeek (VLP), C.F.J. Verstraten (VVD), A.J. Vrolijk (Roosendaalse Lijst), J.J.M.M. Wezenbeek (Wezenbeek), M.S. Yap (PvdA), G.A. van Zalinge (VLP).

Afwezig: mevr. W.J.H.P. Beens-van Zundert (SP), dhr. A. van Gestel (VLP), dhr. L.C. Villée (GroenLinks).

1. Opening en vaststelling Raadsagenda

De VOORZITTER: Dames en heren, als u uw plaatsen zou willen innemen het is op mijn klokje 19.30 uur dus dan gaan we beginnen. De vergadering is geopend. U ziet naast mij een andere Elsbeth van Straaten, ja de griffier is onderweg en als ze binnenkomt dan vertrekt de plaatsvervangend griffier weer. Ja, echt, dat... Ik wilde zeggen daar komt ze binnen, maar het is de heer Gabriëls. Goed. Ik meld afwezig vanavond de heer Villée van de fractie van GroenLinks en mevrouw Beens van de fractie van de SP en mevrouw Vermeulen van de VVD komt wat later. Ja, dat is het restantje VVD. Oké. Dames en heren, wij hebben een wat bijzondere raadsvergadering, het staat in het teken van de politieke beschouwingen met het oog op de Kadernota behandeling voor het aanstaande zomerreces en hierin domineert uw kaderstellende rol als raad. Wij hebben een agenda vastgesteld, die is in alle eenvoud opening, het onderwerp politieke beschouwingen en sluiten. U kunt daarmee akkoord zijn? Ja, ook in die volgorde niet eerst sluiten en dan de politieke beschouwingen? Nee? Nou ja het was te proberen, niet waar. Wij hebben afgesproken, of u met uzelf en met de griffie een spreekvolgorde en we hebben per fractie tien minuten en dat is een zogeheten onbeschermd spreektijd. Anders gezegd in fatsoenlijk Nederlands u mag interrumperen.

2. Politieke Beschouwingen

De VOORZITTER: Wij gaan maar meteen van de kant en dat doen wij met de fractie van de Roosendaalse Lijst, de heer De Regt.

De heer DE REGT: Politieke beschouwingen 2020. Voorzitter, vanuit grofmazige ideeën, via vastgestelde kaders naar concrete plannen. In die hoedanigheid zien wij het drieluik Politieke Beschouwingen, Kadernota en Begroting. Een drietrapsraket waarbij we vanavond de eerste grove contouren van de Roosendaalse Lijst met u willen delen. Verdere concretisering volgt bij de genoemde vervolgdOCUMENTEN. Wat de Roosendaalse Lijst betreft is het bestuursakkoord 2018-2022 de routebeschrijving voor de nog komende 3 jaar. Een route waarbij we wegen bewandelen die leiden naar een duurzamer, sterker en aantrekkelijker Roosendaal. Een route waarbij de hoofdweg gemarkeerd is, maar gelukkig kunnen er onderweg ook zijwegen worden genomen. Graag laat de Roosendaalse Lijst u de komende 10 minuten meeliften op de parallelle route naast de hoofdrijbaan. Bij het bepalen van deze route hebben we ook geluisterd naar de geluiden welke zijn geuit bij "Samen bepalen we de kaders" enkele weken terug bij Avans. Eén van onze hoofdthema's is "de burger bepaalt". Soms zien inwoners mogelijkheden om bepaalde gemeentelijke taken zelf goedkoper, beter en naar eigen wensen uit te voeren. In Nispen bijvoorbeeld is vorig jaar al een poging gedaan om het beheer van de openbare ruimte over te nemen, het zogenaamde challengen. Wij willen de regie, daar waar kan, meer bij de burger of de gemeenschap leggen. Nu het project Right to Challenge er landelijk is, vragen we het college hier bij aan te sluiten. Wij zien hier namelijk nadrukkelijk een koppeling met vitale wijken en dorpen. De Roosendaalse Lijst verzoekt daarom de wethouder nadere kaders voor Right to Challenge uit te werken.

Zorg voor kwetsbaren is voor ons ook een speerpunt. Vooral de toename van eenzaamheid bij ouderen en jongeren baart zorgen. Vanuit de City-Challenge zijn mooie initiatieven geopperd. Wij pleiten nu voor een nader uitvoeringsplan voor alle doelgroepen. Eén oplossing om mensen uit hun isolement te halen is meer focus hebben voor diegenen die niet op eigen kracht op de arbeidsmarkt terecht kunnen. Te veel mensen staan aan de zijlijn. Nu een gemakkelijk te plaatsen groep de weg naar werk heeft gevonden, de zogenaamde A-categorie, komen we aan bij mensen die meer begeleiding nodig hebben. Mensen uit de B- en C-categorie die moeten ook aan de slag wellicht via een ontwikkeltraject. Niet alleen in strijd tegen werkloosheid, maar ook tegen eenzaamheid.

In dat kader leggen we ook een dwarsverband tussen garantiebanen in relatie tot het onderhoudsniveau van de openbare ruimte. Het structureel opkrikken van dit niveau kost veel geld. En het inzetten van mensen met een garantiebaan voor dit doel laat het mes aan twee kanten snijden, minder werkeloosheid en een beter onderhoud. Dit gebeurt al in onze binnenstad en moet wat ons betreft ook in de dorpskernen. Dat maakt de uitstraling van de dorpen beter, draagt bij aan de maatschappelijke opgave van de gemeente en doet recht aan geluiden vanuit de dorpen. Wij willen dit gaan realiseren. En graag ook een reactie van de wethouder Openbare Ruimte. En toevallig vandaag ook vragen van de PvdA over dit gebeuren. Op het gebied van onderwijs en economie bepleiten we een integrale aanpak om economie, onderwijs en arbeidsmarkt te verbinden. Zorg dat bedrijven maatschappelijk verantwoord ondernemen, binding krijgen met de gemeente en stageplekken en werkgelegenheid bieden aan studenten. Niet enkel met laaggeschoold werk. We willen meer diversiteit met ook banen passend bij de nieuwe studenten. Het Werkplein en het Werkgevers Service Punt kunnen hierin een rol pakken, bijvoorbeeld bij het beter en actiever begeleiden van jongeren vanuit de praktijkschool. Voorzitter, veel aandacht zoals u hoort voor onze jongeren en de afgelopen periode is hierin al veel geïnvesteerd. Denk aan de hbo, aandacht vanuit de woonagenda en het creëren van faciliteiten. Jongeren moeten behouden blijven voor Roosendaal, zeker vanwege krapte op de arbeidsmarkt. En waarom van de nood geen deugd maken door ook potentieel te zoeken bij jonge arbeidsmigranten. Zo kan er tevens een betere verbinding worden gemaakt op het gebied van cultuur, sport en beleving tussen de arbeidsmigranten en de Roosendaalse samenleving. Wij zien graag een plan van aanpak van het college hierover tegemoet.

We vragen ook aandacht voor de steeds groter wordende groep senioren/ouderen. Naast het al eerder genoemde eenzaamheidsprobleem vraagt dit om scherpte op woon-, zorg- en voorzieningenniveau, zodanig dat men ook op hogere leeftijd nog volledig mee kan blijven doen in deze samenleving en het liefst vanuit de eigen woonomgeving. Graag aandacht en actie voor deze doelgroep vanuit het college. De Roosendaalse Lijst maakt zich ook zorgen om de armoedeval, vooral bij de zogenaamde middengroep, werkende armen en AOW'ers met een klein pensioen. Mensen die net teveel verdienen om in aanmerking te komen voor allerlei toeslagen, waardoor uiteindelijk netto minder te besteden is dan door niet-werkenden die hier wel profijt van hebben. Wij vinden dat werk moet lonen, maar hoe pak je dit lokaal aan? We roepen het college op met ons mee te denken en met passende maatregelen te komen.

Binnenstad en economie: Het verbeteren van de kruisbestuiving Rosada - binnenstad is een lang gekoesterde wens. Om een boost aan de binnenstad te geven, zetten wij in op het mogelijk maken van een fysieke verbinding tussen Rosada en de binnenstad. De eenvoudige manier is het realiseren van een permanente busverbinding. Dit is ooit eerder geprobeerd, maar vanwege de toegenomen bezoekersaantallen wellicht nog een poging waard. En om Roosendaal echt op de kaart te zetten denken we ook aan alternatieven leuke verbindingen tussen Rosada en de binnenstad dus. Sport en cultuur zijn belangrijke pijlers. Een rijk verenigingsleven met veel vrijwilligers, zorgt voor smeerolie in onze samenleving, mede ook door de organisatie van vele mooie evenementen. De nieuwe sportvisie moeten dit verder stimuleren. In die visie, waarin gezond bewegen belangrijk is, moet ook ruimte zijn om nieuwe sport- en bewegingsactiviteiten te introduceren, eventueel als buitenschoolse activiteit, zodat meer kinderen vaker bewegen onder andere in de strijd tegen overgewicht. Dit kan wellicht in samenwerking met Sportservice Noord-Brabant. Deelt de wethouder deze mening? De motie "Sporten voor mensen met een smalle beurs" verwachten we eveneens uitgewerkt te zien in de nieuwe sportvisie.

Ook cultuur moet zich verder ontwikkelen. De vraag is of dat met de huidige financiële kaders voldoende kan. Wij vinden dat de subsidie maatschappelijke initiatieven, die grotendeels al naar de cultuurhoek gaat, overgeheveld moet worden naar het Cultuurfonds. Op deze manier krijgt cultuur meer structurele armslag en is de raad af van de omslachtige wijze van verdelen van deze pot. Deelt de wethouder deze suggestie? We pleiten ook voor ondersteuning, vanuit citymarketing, van kansrijke culturele initiatieven en evenementen.

De verhuizing van zestien verenigingen naar het nieuwe cultuurhuis Bovendonk biedt kansen. Dit vergt zorgvuldige afstemming en een goed financieel fundament. Dit proces zullen wij kritisch en met belangstelling blijven volgen. Wat betreft stedelijke transformatie is Roosendaal koploper, dat moet blijven. Niet alleen ontwikkelingen in de stad zoals Molenstraat-Hoogstraat, maar ook in de dorpen, zoals het Wouwse Geerhoekgebied en in Nispen met Nisipa en de kerk, verdienen ondersteuning. Herbestemming van bestaande panden, om ons nog jonge erfgoed te bewaren, is prima. Het Atelier en Het Ambacht zijn mooie recente voorbeelden. Inventarisatie van gebouwen uit de wederopbouwperiode dient verder gestalte te krijgen. Wij vragen ons af hoe het daarmee staat. Voorzitter, we hebben ook zorgen over de kerken vanwege recente ontwikkelingen. Wij pleiten daarom ook voor een Kerkervisie met concrete actiepunten.

En we hebben natuurlijk oog voor het groen in onze gemeente. We juichen de komst van Tiny Forests toe en willen dat het college werkt aan Roosendaal als natuurstad- en gemeente. Roosendaal moet ook een gastvrije gemeente zijn en blijven en dat vraagt om diversiteit in verblijfsmogelijkheden. Bezoekers moeten op hun eigen manier onze stad kunnen bezoeken. De Roosendaalse Lijst pleit al langer, en nu opnieuw, voor het realiseren van camperplaatsen om deze vorm van recreatie mogelijk te maken.

Zoals ik bij mijn intro al aangaf zal het Bestuursakkoord voor ons leidend zijn en blijven. Over belangrijke onderwerpen als veiligheid en duurzaamheid heeft u in mijn beschouwingen niks naders vernomen. Juist omdat deze onderwerpen al zo volledig zijn uitgewerkt in het akkoord. Bovendien hebben we onlangs het Integrale Veiligheidsplan vastgesteld en qua duurzaamheid zijn recent de raadsmededelingen Roosendaal Futureproof 2017-2021, de Regionale Energiestrategie, de beleidsvisie zonne-energie en het duurzaamheidsloket tot ons gekomen.

Tot slot voorzitter, binnen afzienbare tijd zal Bravis bekend maken waar de nieuwe hoofdlocatie van het ziekenhuis gevestigd gaat worden. Uiteraard gaat het belang van de patiënt boven alles, maar het zou fantastisch zijn dat er voor Roosendaal gekozen gaat worden. Naast de boost die dit geeft, kan meteen de langgekoesterde wens, de ontsluiting van de Tolberg, opgepakt gaan worden. Voorzitter, tot zover onze route die moet leiden naar veel moois voor onze inwoners. We beseffen dat er altijd hindernissen of wegopbrekingen zullen zijn, maar met gezamenlijke inspanningen van alle fracties en het college ben ik ervan overtuigd dat we veilig en gezond de eindbestemming bereiken!

Tot slot wil ik de organisatoren van de bevrijdingsactiviteiten in het kader van 75-jaar bevrijding, zowel in de stad als in de vijf dorpen, heel veel succes toewensen. Na de geweldige viering van het 750-jaar Rosendaal, moeten we deze positieve flow met zijn allen vast zien te houden! Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. U heeft een vraag van de heer Yap.

De heer YAP: Ja, voorzitter, dank voor uw wensenlijstje. Wat ons opviel in uw betoog ik denk veel wensen zitten in de pijplijn van wat we doen in beleid. Maar wat ons opviel was dat de Roosendaalse Lijst pleit voor een kerkervisie. Nu kennen wij uw geloofswortels niet van uw partij maar wat verwacht u dan van het college dat die daarin zou moeten doen?

De heer DE REGT: Ja, voorzitter, u weet dat er heel veel kerken leeg komen te staan mooie gebouwen die toch gezichtsbepalend zijn voor onze omgeving en ik kan me zomaar voorstellen dat dat heel veel invloed heeft voor de openbare ruimte en nogmaals het zijn gezichtsbepalende gebouwen. Dus ik denk dat het goed is dat ook het

college goed oplet wat voor bestemming we daar aan geven en daar actief in mee gaan denken. En wellicht kan daar een soort visie van gemaakt worden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ja, nog even een technische opmerking mijnerzijds. Ik hoor een aantal vragen ook al gesteld worden richting het college. Maar weet dat het college hooguit voorwaardelijk kan antwoorden, omdat geen enkel stuk hier ter tafel ligt dus wij ook geen collegiaal overleg hebben kunnen voeren in het college wat betreft de lijnen en de beantwoording. Dus ik vraag u om het college, tuurlijk wij zitten er en we zitten er niet voor Jan met een zekere achternaam, maar beperkt u zich hoofdzakelijk tot elkaar en wat minder tot ons. Want wij kunnen vanavond niet zoveel omdat er simpelweg geen enkel stuk is. Dus wij zijn hier om te luisteren en om te snuiven wat u allemaal zou wensen terug te zien in de Kadernota. Maar geef ons ook even de kans als college om dat werk als gemeentebestuur te doen. Maar goed het zijn uw inbrengen, ik bemoei me uiteraard niet met de inhoud. Maar ik wil het toch wel even meegegeven hebben. Wij gaan naar de fractie van de VLP, de heer Brouwers.

De heer BROUWERS: Dank u wel, voorzitter. De verkiezingen liggen inmiddels al weer bijna een jaar achter ons. We moeten helaas constateren dat de opgaves waar wij in Roosendaal voor staan nog steeds wachten op een doortastende aanpak. Een toekomstbestendig Roosendaal ziet de VLP vooralsnog nog niet terug in de weinige beleidsstukken die het afgelopen jaar voorbij zijn gekomen. De ingeslagen weg van het vorige college is na de verkiezingen gewoon vervolgd, zonder dat er nieuwe accenten zijn aangebracht. En dat terwijl de dorpen en stad steeds meer van ons vragen. Een open en transparant bestuur, een betere communicatie en duidelijkheid omtrent de ruimtelijke ordening op langere termijn. Zie recente voorbeelden van zonneweides waarbij inwoners verwachten dat wij ons aan de gestelde kaders houden. Dat is nu niet aan de orde en de VLP zal dan ook het komende jaar voorstellen voorbereiden om dit op gang te brengen. De VLP ziet dan ook graag dat voor de komende jaren onze stad en dorpen actief gaan meepraten over de ruimtelijke invulling van de omgeving. Dat we starten met actief beleid en dat we ook werk gaan maken van het enige concrete nieuwe punt uit het bestuursakkoord eventueel een subsidie voor het verwijderen van asbest daken bij boeren en monumentale panden, zoals de landelijke overheid van ons verlangt.

Ook tijdens de bijeenkomst "Samen bepalen we de kaders" hebben we gezien dat in onze mooie gemeente nog veel werk verzet kan worden. Van extra inzet op onderhoud van het grijs en groen tot het actief opruimen en tegengaan van afvaldump tot meer gewenste inzet op veiligheid. Voor wat de VLP betreft moeten drugsdealers en afvaldumpers eens gaan begrijpen dat onze inwoners ze beu zijn! Hier moet harder op worden ingegrepen. Middels schriftelijke vragen die morgen de deur uitgaan, vragen we het college om met een inhoudelijke reactie te komen op de aangedragen punten vanuit "Samen bepalen we de kaders" en of deze punten wel of niet meegenomen worden in de kadernota. Zo doen we ook recht aan diegene die hier actief een bijdrage hebben geleverd om onze stad en haar vijf prachtige parels weer te laten schitteren. Wat de binnenstad betreft moeten we helaas constateren dat er nog steeds grote leegtes zijn in onze binnenstad terwijl diverse wijkcentra worden juist opgepimpt en de woonboulevard is bezig aan een ware revival! Er is voor miljoenen verspijkerd in onze binnenstad, maar de effecten zijn hiervan nog niet te zien. Hebben we het wel goed gedaan met die investeringen? Had u niet beter de plannen van Riek Bakker letterlijk moeten uitvoeren zoals ze bedacht waren? Een eigen interpretatie aanbrengen zoals de centrumring blijkt funest voor ons centrum. Als tijdens een schouwburgvoorstelling in een volle zaal al door een bekende Nederlander een opmerking wordt gemaakt van "wat is hier gebeurd? Moest 3x rond Roosendaal rijden voordat ik de goede afslag had gevonden." De Centrumring is bijna klaar, we wachten nog even af, maar het college kan binnenkort de nodige vragen van de VLP hierover tegemoet zien. Uiteraard houdt de VLP ook een betoog voor onze culturele waardes, verenigingen-evenementen, openluchttheaters en sport in het bijzonder. De faciliteiten zijn de afgelopen jaren verbeterd, nu wordt het tijd voor een goede topsportvisie, waarin zeker ruimte is voor de breedtesport. Koester de faciliteiten

die we hebben en faciliteer de verenigingen zoals ook is beloofd. Huisvest ze adequaat en versterk ze. Verenigingen moeten zich namelijk kunnen etaleren, in onze stad en dorpen zit genoeg talent wat we onbenut laten. De aantrekkingskracht van onze gemeente wordt voor een groot deel gevoed door ons verenigingsleven.

We moeten investeren in hoogwaardige werkgelegenheid, De VLP constateert dat er inmiddels blokkendozen genoeg zijn. Mensen met een uitkering moeten we slimmer terug begeleiden naar een vaste baan. De juiste instrumenten daarvoor inzetten betekent soms van de geijkte paden af lopen en onze tijd vooruit zijn. De oplossing ligt niet alleen in werkgevers die banen creëren, maar ook de financiële vergoeding die daar tegenover staat. We moeten voorkomen dat armoedeval ontstaat. Niet de uitkering, maar werken moet weer gaan lonen. Sinds de start van dit schooljaar hebben we in Roosendaal een 9-tal hbo-opleidingen. Iets waar we zeker trots op mogen zijn. Ook naar volgend jaar zijn de verwachtingen hooggespannen, gezien het grote aantal aanmeldingen die er nu al zijn. Dit vraagt om een goed vervolg. Met de komst van deze opleidingen en al een breed aanbod van mbo-opleidingen, vraagt dit om een goed beleid wat future proof is. Deze studenten zijn de toekomst voor onze gemeente. We moeten er naar streven dat ze zich, ook na hun studie, hier gaan vestigen. De vraag naar betaalbare starterswoningen is dan zeker noodzakelijk. En er zijn nu niet genoeg woningen voor deze studenten beschikbaar.

En dan de werkgelegenheid. Steeds meer logistieke centra sluit niet aan op de vraag die deze studenten hebben. We moeten investeren in werkgelegenheid die aansluit op de opleidingen van deze toekomstige bewoners. Er moet aansluiting zijn in onze gemeente om vanuit de opleiding, zelfstandig wonen en werken in Roosendaal een vanzelfsprekendheid te maken. Pas dan zijn we als gemeente futureproof en denken we niet in 5 jaar vooruit, maar wel in 50 jaar. De hbo is ons unique selling point. Als het college nu investeert in Campus A58/Spectrum door kleine vrije verkaveling door MKB kunnen we hiermee actief genoemde werkgelegenheid hiervoor binnen halen die nodig is. Bouw geen blokkendoos op Campus A58 maar investeer in innovatie.

Voorzitter, de thuiszorg waar we opnieuw aan de tafel moeten zitten, een energietransitie waarbij de uitkomst van het kabinetsbeleid nu op ons afkomt. En niet te vergeten het onderwijsveld waarvan de VLP vindt dat we heilige huisjes niet moeten schuwen. Het gaat ons om de toekomst, niet voor 5 of 10 jaar maar voor 40 jaar vooruit. Opgaves die moeten worden aangepakt. Daarnaast het belangrijkste punt van de VLP: Onze infrastructuur! Die moet worden verbeterd en gemoderniseerd. Dat vraagt om veel investeringen op een juiste manier en daarover moet ook veel duidelijkheid bestaan naar inwoners en bedrijven.

De VOORZITTER: U heeft een interruptie van de heer Van den Beemt.

De heer VAN DEN BEEMT: Ja, dank u wel, voorzitter. Een interessant betoog van de VLP. De toon mag wat vrolijker van ons maar oké. Er was een ding wat ik niet begreep, gewoon oprecht niet snapte wat u ermee bedoelde, de heilige huisjes in het onderwijs. Dus nu krijgt u onbepaalde zendtijd om dat even lekker toe te gaan lichten.

De VOORZITTER: De heer Brouwers.

De heer BROUWERS: Enige maanden geleden heeft een raadsvoorstel over de HPO plaatsgevonden en daar heeft de heer Van Zalinge het complete betoog uitgelegd over de doorcentralisatie, over scholen hoe hij daar tegenaan kijkt. Dus mijn advies is kijk die band nog eventjes na, zou ik zeggen.

De VOORZITTER: De heer Van den Beemt.

De heer VAN DEN BEEMT: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zit dan wel in het onderwijs maar ik hou nooit van huiswerk. Dus nu we er toch allebei zijn, kunt u het nog even samenvatten.

De VOORZITTER: De heer Brouwers.

De heer BROUWERS: Dat kan, maar ik denk dat ik ook kan adviseren om straks eventjes met de heer Van Zalinge eventjes te praten, want dat lijkt mij misschien wat handiger voordat ik hier helemaal op ga inbreiden.

De heer VAN DEN BEEMT: Oké, dank u wel, voorzitter. Nou er gaat geen antwoord komen wat de mensen thuis kunnen zien, wat de mensen op deze vrij drukke tribune allemaal kunnen horen. Jammer want ik gaf al aan u heeft onbeperkte zendtijd. Maar goed dan doen we het in de achterkamers. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Brouwers vervolgt zijn betoog.

De heer BROUWERS: Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: En van dezelfde fractie ook alweer een interruptie? Nee? Nog eventjes, hou er even wat pauze tussen. Anders ja dan wordt het wel veel en druk.

De heer BROUWERS: We lijken verder weg dan ooit, want waar is onze lobby gebleven als zelfs ons provinciebestuur niet meer omkijkt naar de omlegging van de A58? En waar is onze snelle treinverbinding met Antwerpen? Eén lichtpuntje is er al wel te melden en daar voorzitter geven we dan ook graag complimenten aan het college en dan is het wel voor het dossier ziekenhuis. Niet alleen zet het college vol in op de komst van een groot ziekenhuis voor de stad en regio, ze heeft daarbij de beste troeven in handen weten te spelen. Roosendaal is een stad voor een volwaardig ziekenhuis, en dat kunnen we alleen maar toejuichen. En dan gaat uiteindelijk onze grootste wens van de VP in vervulling. Sinds onze oprichting is het een van onze grootste speerpunten en elke beschouwing, Kadernota of Begroting is het besproken. De ontsluiting Tolberg. Met de realisatie van het nieuwe ziekenhuis op deze locatie komt deze diepe en vurige wens, de ontsluiting Tolberg, weer in beeld. Door de komst van het ziekenhuis staat het weer op de agenda, en natuurlijk mede door onze on-aflatende inzet op dit dossier.

De VOORZITTER: De heer Verstraten, VVD-fractie.

De heer VERSTRATEN: Dank u wel, voorzitter. Ik mis een klein beetje de positiviteit. Ik zou willen vragen van kijk we zitten hier met z'n allen. De Kadernota is van ons allemaal we willen samen dingen bereiken. Zou u mij eens twee dingen aan kunnen geven waarvan u zegt nou daar zou ik nog wel eens met collega partijen of het nou coalitie of oppositie, het maakt niet uit, eens iets in op willen pakken dat we dat kunnen verscherpen of nog kunnen verbeteren. Ja, dat klinkt toch net even ietsjes anders.

De VOORZITTER: De heer Brouwers.

De heer BROUWERS: Ja, dat is uw mening hoe u daar tegenaan kijkt meneer Verstraten. Wij geven punten aan, wij geven ook zaken die wij denken te verbeteren. Een aantal zaken over veiligheid, drugs, de armoedeval hoe we dat kunnen bestrijden. Ja, we zouden natuurlijk graag in verband wel eens kunnen kijken. Scholen, campussen hoe zou dat gerealiseerd kunnen, zo zijn er meerdere dingetjes die zouden kunnen gebeuren. We hadden het over de mede door ons on-aflatende inzet op dit dossier. Waar wij als partij als eerste deze wens weer op tafel hebben gelegd, komt het een stap dichterbij, wij wachten graag de planvorming af. Kortom, werk aan de winkel voor onze stad en haar vijf prachtige parels!

De VOORZITTER: Een vraag van de heer YAP.

De heer YAP: Ja, voorzitter, u noemt terecht ontsluiting van de wijk Tolberg. Maar als ik het goed begrijp laat uw partij en de heer Heeren heeft daar ook vaak voor gepleit, toch niet afhangen van de locatie van een mogelijk nieuw ziekenhuis?

De heer BROUWERS: Uiteraard, meneer Yap, maar door eventueel een realisatie van een ziekenhuis in dit gebied komt het natuurlijk wel op de agenda en is het bespreekbaar.

De VOORZITTER: Ja, dan gaan wij nu naar de heer Emmen van de fractie van D66.

De heer EMMEN: Dank u wel, voorzitter. De heer Brouwers refereerde aan de drugsproblematiek hier in Roosendaal en eveneens aan het stuk "Samen bepalen we de kaders", of althans de samenvatting daarvan. Hoe kijkt de VLP aan tegen de suggestie in het stuk "Samen bepalen we de kaders" om weer een coffeeshopbeleid in Roosendaal te ontwikkelen.

De VOORZITTER: Ja, de heer Brouwers.

De heer BROUWERS: Ja daar kunnen we heel kort in zijn, meneer Emmen, zolang het door Den Haag verboden is gaan wij daar ook niet in mee.

De VOORZITTER: Het plaatje blijft grijs, ja. Maar ja het is oké. De heer Yap nog een oprisping? Ja.

De heer YAP: Ik heb veel gegeten, ik... Nee, voorzitter, ik heb het betoog van de VLP even goed tot me genomen. Maar u zei in het begin dat u schriftelijke vragen gaat stellen aan het college wat men vindt van de avond die wij als gemeenteraad met een aantal organisaties hebben gehouden. Dat klopt he?

De heer BROUWER: Dat klopt.

De heer YAP: Maar dat is toch een beetje onzin. Want die input was juist bedoeld voor ons als gemeenteraad, want wij bepalen de kaders en samen met de samenleving. Dan hoeven we dat hele wensenlijstje, die we in dit verslag hebben opgenomen toch niet integraal voor te leggen aan het college?

De VOORZITTER: De heer Brouwers?

De heer BROUWERS: Dat zeg ik ook niet. Maar ik denk dat het toch wel handig is dat het college kijkt van punten waarvan ze zeggen die kunnen wij wel mee gaan nemen of daar eens over gaan nadenken.

De heer YAP: Ja, maar voorzitter, onze fractie de PvdA-fractie vindt dat dan wel onzin, want dat zien we wel weer terug in de Kadernota. Want het college neemt volgens mij heus wel kennis van dit verslag, die neemt vanavond hopelijk ook kennis van wat de 11 partijen in deze gemeenteraad vinden. En volgens mij verdient dat dan vertaling in die Kadernota want als u schriftelijke vragen gaat stellen moeten ze dan reageren op bijvoorbeeld de suggestie dat we als Roosendaal een CD met Roosendaalse clublieders door lokale orkesten en koren moeten opstellen om zo'n voorbeeld te noemen. Dus dat komt toch terug in de Kadernota straks.

De heer BROUWERS: Dat kan terugkomen in de Kadernota deels maar we kunnen ook voorstellen van dat de mensen die daar een actieve deelnamen aan hebben meegedaan dat die ook een reactie willen hebben.

De VOORZITTER: Kijk een gelukkige omstandigheid is dat de VLP is verantwoordelijk voor de vragen en het college voor de antwoorden en die kunnen heel erg kort zijn. De heer De Regt.

De heer DE REGT: Dank u wel, voorzitter. Misschien dat ik de vraag van de PvdA iets anders kan formuleren. Wat vond de VLP punten om mee te nemen naar de Kadernota.

De heer BROUWERS: Kunt u die vraag nog even herhalen?

De heer DE REGT: Welke punten wil de VLP graag meenemen vanuit die avond van "Samen bepalen we de kaders" naar de Kadernota?

De heer BROUWERS: Volgens mij heb ik net mijn betoog gehouden over economie, veiligheid, drugs, veiligheid, cultuur, sport.

De heer DE REGT: Ja, misschien even dan aanvullend. De onderwerpen die u noemde waren natuurlijk wat algemener, wat breder geformuleerd. Op die avond is er toch wat specifiek op zaken ingegaan en die heb ik niet gehoord in uw betoog. Betekent dat automatisch dat u daar niet voor gaat dan of?

De heer BROUWERS: Uiteraard maar er zullen meer partijen aan bod komen en ik denk dat het college ook kijkt naar de ingebrachte punten en van daar wat er allemaal straks op ons bordje komt dan kijken wij hoe het verder is. Wij hebben een aantal punten hieruit gehaald waar wij onze speerpunten zien.

De VOORZITTER: Dank u wel, de heer Brouwers. Dan ga ik naar de fractie van de VVD, de heer Van den Beemt.

De heer VAN DEN BEEMT: Voorzitter, u vertrekt over een maand of zes, maar Roosendaal is nog niet af. Als we kijken hoe het in Roosendaal een jaar of vijf geleden ging dan zien we dat er op een aantal punten grote stappen vooruit zijn gezet. Een flinke economische ontwikkeling, steeds meer participatie. We hoorden er net nog

over en geen groeiende druk meer van lokale belastingen. Maar Roosendaal is nog niet af. En dat zal het ook nooit zijn, de VVD heeft het al vaker gezegd, er is altijd verbetering mogelijk. Denk bijvoorbeeld aan die lokale lasten. Als we de overlast van zwerfvuilen illegale dump van restafval en grof vuil niet drastisch gaan beperken dan zullen de kosten van het opruimen steeds verder toenemen, en dat moeten we dan toch echt allemaal zelf betalen. Óf we betalen de kosten van het opruimen, of we betalen voor steeds meer toezicht en handhaving. En daarom vraagt de VVD zich af of er niet eens gekeken moet worden naar een andere, een nieuwe oplossing voor het zwerfvuil. Denk dan aan iets als wekelijks vuilnis ophalen, zo weinig mogelijk gesorteerd, scheiding achteraf. En bijvoorbeeld een keer per maand het grofvuil ophalen. Het klinkt misschien een beetje tegendraads, maar we zitten hier niet om het college of de gemeenteraad blij te maken, wij zitten hier om de mensen in Roosendaal vooruit te helpen.

Een tweede punt waarvoor wij aandacht vragen, is de overlast die veroorzaakt kan worden door mensen met psychische problemen. Een hele kleine hoeveelheid mensen kan een enorme hoeveelheid overlast veroorzaken. Voor hun omgeving en voor zichzelf. Het is duidelijk dat een gemeente als Roosendaal dat niet op zijn eentje kan oplossen. Daarom hebben we hierover de volgende vragen: Wat kunnen wij nou als lokale overheid betekenen, welke inzet of hulp is nodig van andere instanties en organisaties, neemt het college dit mee als een extra aandachtspunt in de kadernota? Ongetwijfeld zal het inzetten van agenten en bijzondere opsporingsambtenaren een rol spelen bij de beperking van overlast. Onze vraag bij hun werk, bij hun inzet, is of het college kansen ziet daar de komende jaren via middelen geld dus eigenlijk of werkwijzen een verdere verbetering te laten plaatsvinden. Bij de veiligheidsnota heeft de VVD al aangegeven naar de Kadernota toe meer middelen beschikbaar te stellen voor meer boa's, voor meer zichtbaarheid, ook van de politie. En dat mag bijvoorbeeld door minder mensen in de auto en meer mensen te voet in te zetten, dat mag door de werktijden aan te passen, dat mag door extra technieken als bijvoorbeeld drones. Kijkt u alstublieft wat er mogelijk is, maar iedereen in deze gemeente heeft het gevoel dat er meer nodig is. Graag horen we ook hoe andere fracties hierover denken, met name de vorige sprekers hebben misschien dan wel niet met de meest blijde toon maar toch duidelijk aangegeven dat daar kansen zijn om samen op te trekken.

Ook een kwestie van veiligheid, voorzitter, is het gedrag van een waarschijnlijk beperkte groep asociale mensen die het nodig vinden om absurde snelheidsovertredingen te begaan. Iedereen kan wel een paar plaatsen noemen waar soms tenenkrommend hard gereden wordt. Wij vragen daarom het college om hier voor de langere termijn aan oplossingen te gaan werken. Ziet u kans om een gedegen plan te ontwikkelen om dit probleem stap voor stap, en vooral met blijvend effect, aan te pakken. En heeft u geld nodig om dit te kunnen ontwikkelen, laat dat dan blijken uit de Kadernota. Ook op kleinere schaal zou een systematischer aanpak van wangedrag en overlast wat ons betreft wenselijk zijn, denk bijvoorbeeld aan het vandalisme en de drugshandel bij de Passerelle. Hoe kan dat nou toch iedere keer weer, wat gaat u er aan doen? Dat is onze vraag aan het college. En op basis van uw antwoord kunnen we kijken wat er beter mag.

Of juist met betrekking tot een hele andere sector dan veiligheid. Wij blijven wij ons afvragen of er in ieder aanpak voldoende systeem zit. De hele samenleving heeft moeite met gevolgen van vergrijzing. Minder werkenden, minder woningen voor gezinnen, minder mantelzorgers. Maar in de bijstand zien we dat effect van die vergrijzing blijkbaar niet. De geringe daling van het aantal bijstandsgerechtigden bij het Werkplein wordt zelfs verklaard door de te verwachten instroom van schoolverlaters, in alle andere sectoren hebben we dat niet. Hoe kan dat nou toch? Wat voor ambitie spreekt er nou uit een wens om te komen tot een daling van 3%? En daarom vragen wij het college het volgende. Bent u bereid om een ambitie uit te spreken voor een daling van 20% in vijf jaar tijd?

We hebben al aangegeven dat er flinke economische ontwikkelingen te zien zijn de laatste jaren. Om nu gebruik te kunnen maken van die opwaartse beweging en van onze eigen financiële situatie heeft de VVD een paar maanden geleden de motie Innovatiefonds Roosendaal geschreven en samen met anderen ingediend. Bijna alle partijen hier steunden die motie en graag horen we van het college hoe u deze vrijwel raadsbrede opdracht in de Kadernota zichtbaar gaat maken. Daarnaast is er eerder al de discussie ontstaan over de diversiteit van die lokale economie. Zowel diversiteit op het gebied van opleidingsniveaus als qua sectoren. Logistiek en zorg zijn belangrijk voor Roosendaal, maar er is zoveel meer. We hebben ook steeds weer oog nodig voor agrarische bedrijven, voor

onze makers en bouwers, defensie, recreatie en toerisme en voor al die andere mensen. Focus nou bij het binnenhalen van bedrijven niet alleen op logistiek en zorg, maar vooral ook op het binnenhalen van werkgevers met aantrekkelijke banen in het hoger opleidingssegment.

En daarbij is het enorm belangrijk dat het woningaanbod meegaat met de tijd en dat de citymarketing dat ook allemaal laat weten aan mensen buiten onze gemeentegrenzen. Als forens naar de randstad kan ik niet genoeg benadrukken dat je hier zo ontzettend veel woning en ruimte krijgt voor je geld. Gaat het college in het eerste kwartaal van 2020 weer aan de bak met de Woonagenda? Nou, van ons mag het best nog eerder. En wij hopen nu alvast van u te horen dat u gaat werken aan studentenhuisvesting, aan woningen voor jongeren, en aan woningen voor gezinnen die nu nog denken dat hun toekomst ligt in de drukke, dure en voor mijn gevoel toch wel vreselijk ongezellige, zuidelijke randstad?

Een paar onderwerpen hebben wij nu benoemd. Met name op het vlak van veiligheid en economie. Maar er gebeurt zoveel meer. Denk aan de Binnenstad en bereikbaarheid, denk aan zorg, onderwijs, cultuur, sport, energietransitie, klimaatadaptatie, allemaal belangrijke zaken voor de mensen in onze gemeente. De VVD meent dat dit college goed op weg is. Wij hebben speciaal de onderwerpen benoemd zojuist waar er wat ons betreft een schep bovenop mag. De aanpak van vandalisme, zwerfvuil en illegale dumpingen, aandacht voor overlast door mensen met psychische problemen, zichtbaarheid en effectiviteit van onze handhavers, het afremmen van snelheidsovertreders, vandalen en ander fout volk, helpen van mensen in de bijstand uit de bijstand, innovatie en diversiteit van onze lokale economie, en aandacht voor woningen voor jongeren en gezinnen, voor mensen van hier en voor mensen uit de minder prettige, mooie en gezellige delen van ons land. Is Roosendaal wél prettig, mooi en gezellig? Ja. Absoluut. Kan het beter? Ja, altijd. Maar we begonnen dan ook, voorzitter, met de eenvoudige stelling: Roosendaal is nog niet af.

De VOORZITTER: Een vraag aan u van de heer Yap.

De heer YAP: Voorzitter, in uw betoog noemt u het verhaal over de aanpak van zwerfafval, een terecht punt. U weet ook dat er een raadsvoorstel ligt over het beter afval scheiden, u vraagt expliciet iets om met uw gedachtes iets te doen in de kadernota begrijp ik. Bent u dan tegen het raadsvoorstel wat we binnenkort gaan behandelen?

De heer VAN DEN BEEMT: Voorzitter, de VVD is vooral voor het oplossen van het probleem. En wij willen het wat hier aan de orde stellen. Er is een enorm probleem met een enorme hoeveelheid troep. Ik zag zojuist op weg hier naartoe een nog net vanuit de auto iemand in de berm met een plastic zak rotzooi opruimen. Werkelijk medailles voor mensen die dat doen. Maar het tegenovergestelde voor het tuig dat alles gewoon wegflickert. Iedereen wordt er doodziek van en het maakt mij op dit moment geen ene moer uit welke systeem gaat werken, als het maar werkt. We willen niet een systeem dat had moeten werken, maar een systeem dat werkt. En het is misschien lastig om toe te geven maar jaren geleden was er minder zwerfafval en waren er andere systemen.

De heer YAP: Ja, voorzitter, nog niet helemaal een antwoord op onze vraag. Nogmaals er ligt een raadsvoorstel dat toch uitgaat van andere uitgangspunten dan wat u voorstelt. Wilt u dan toch dat het college in de Kadernota iets doet met uw uitgangspunten of gaat u dit inbrengen bij het te behandelend raadsvoorstel.

De heer VAN DEN BEEMT: Ja, voorzitter, ik begrijp natuurlijk wat meneer Yap probeert te doen. Die probeert nu deze avond al een ander stuk aan de orde te stellen. Wij hebben het over de komende jaren, bijvoorbeeld bij de bijstand over de komende vijf jaar. Zodra het raadsvoorstel aan de orde komt dan kunt u ervan op aan dat de VVD gaat proberen om het maximale, de maximale garanties te krijgen dat er minder troep op straat ligt en als de VVD denkt er gaat alleen maar meer troep kopen ja dan kan ik nu niet van te voren beloven dat we zo'n voorstel gaan steunen. Veel meer ruimte dan dat gaat u van mij vanavond niet krijgen.

De VOORZITTER: Nog een ietsiepietsie? Ja.

De heer YAP: ... 20% te verlagen de komende jaren, dus de uitstroom groter. Is de VVD dan ook bereid om daar extra middelen voor uit te trekken.

De heer VAN DEN BEEMT: Voorzitter, vanavond spreken we in de vergadering waar de besteding van middelen in de Kadernota eigenlijk aan de orde gesteld wordt, een opdracht aan het college om ergens geld aan te gaan besteden. Dus als wij dit soort ambitieuze stellingen de zaal in gaan gooien op deze avond dan is dat inderdaad een teken aan de wand dat als er extra middelen voor nodig zijn, bij politie noemde ik het ook als zodanig. Maar alles wat wij hier vanavond roepen betekent dat wij bereid zijn daar extra in te investeren. Dus ook op dat onderwerp, ja dus.

De heer YAP: Dank u wel, voorzitter. Helder. Het punt ook dan ten aanzien van bijstand en u noemde even later in uw betoog, we pleiten juist voor banen voor hoger opgeleiden. Hoe correspondeert dat met elkaar?

De heer VAN DEN BEEMT: We hebben aangegeven dat er ook extra aandacht moet komen voor banen voor hoger opgeleiden. Wij zullen de logistieke sector niet afdoen als blokkendozen, daar zijn waardevolle banen te vinden voor mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt. Maar er zijn ook andere mensen die een baan zoeken en andere mensen die we misschien hier naartoe willen lokken met een fijn huis, op een fijn plekje en een fijne baan.

De VOORZITTER: De heer Brouwers.

De heer BROUWERS: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, de VLP heeft goed geluisterd naar uw verhaal. Ook hebben wij gezien dat ook af en toe het niet heel positief was wat u aangaf, daarnaast constateerden wij ook heel veel zaken waar wij zeker de komende maanden voor samen zouden kunnen werken. Onze vraag die wij nog hebben is inzake het asociaal rij- en scheurgedrag. Welke opties ziet u zelf hiervoor om dat te gaan terugdringen?

De heer VAN DEN BEEMT: Voorzitter, ik denk dat dat precies het enige onderwerp was waar ik negatief over was, over het asociale gedrag van dat soort lui. En verder kan ik me geen negatieve opmerkingen hierin herinneren, behalve dan dat u weggaat voorzitter, dat vinden we wel heel jammer. Maar zelfs daar deden we niet negatief over. Als wij nou dat plan kant en klaar hadden dan hadden we dat hier gepresenteerd. We gaan niet zeggen wat het college moet doen, nu. Welke acties ze moeten nemen. Wij vragen om een complete, ja hoe zeg je dat een compleet plan. En nog een keer compleet kijken hebben we iets over het hoofd gezien, zijn er manieren om onder andere zaken als snelheidsovertredingen aan te pakken. En ik benadrukt structurele oplossingen, op de langere termijn. Een flitspaal het werkt even. Ik denk dat voor een flitspaal heb je remsporen en na een flitspaal heb je sporen van het gas geven bij het slag mensen waar we het nu over hadden. Dus je moet iets anders bedenken. De politie op de rijkswegen heeft toestemming gekregen om bijvoorbeeld hinderlijk te achtervolgen bij verkeersshuifters, dat lijkt me los van het feit dat me dat een ontzettend leuke baan lijkt eigenlijk, maar dat lijkt me nou iets wat op sommige plaatsen kan werken.

De VOORZITTER: Oké, dank u wel. Dan gaan wij naar de fractie van het CDA, de heer Breedveld.

De heer BREEDVELD: Ja, voorzitter, In 2007 verhuisden mijn vrouw en ik vanuit de Klaverberg naar een woning op Bandeliersberg. In de achtertuin stond een gigantisch mooie boom, misschien wel zo'n 20 meter hoog. Vol met fluitende vogels, ach u kent het wel. Nog dezelfde dag van de sleuteloverdracht werd er aangebelld door de burens. Ze gaven aan dat ze overlast ervaren van deze boom. De berkenzaadjes en takjes waren overal terug te vinden en de boom gaf het zonlicht geen enkele ruimte. Ze vroegen ons vriendelijk doch dringend om die boom weg te halen. Enkele uren later mochten we gelukkig ook kennis maken met de anderen burens. Zij gaven ons aan dat ze van de boom gigantisch veel plezier beleefden, de schaduw op hete dagen, natuurbeleving, buitengevoel, de vogels als ze wakker werden. Prachtig. Dan heb je gelijk een dilemma als nieuwe burens, want ja je moet er toch de komende jaren mee door. Uiteindelijk moesten we dus bij onszelf ten rade gaan over wat we nu met die boom gingen doen. Daar hebben we samen natuurlijk een boom over opgezet en uiteindelijk hebben we besloten diezelfde boom ook te laten staan. Dit betekende wel dat je de jaren erna dat je met de ene burens wat minder kon opschieten, dan met de andere, maar ja dat zij dan zo...

En u zult zich misschien nu afvragen van ja waarom vertel ik dat hier nu? Aan precies deze gebeurtenis moest ik denken aan de avond van 21 maart waar ik gespreksleider aan de "Samen bepalen we de kaders" avond waarin vele geledingen uit stad en dorp hun waardevolle mening gaven over een groot aantal onderwerpen. Wel bleek al snel dat aan de ene kant van de tafel iemand aangaf het te waarderen dat buurthuizen meer ruimte zouden krijgen om hun eigen broek op te kunnen houden. En aan de andere kant een partij zei ja wij vinden juist dat conservatief beleid gevoerd moet worden op dat terrein. Ook tijdens onze maandelijkse bezoeken aan wijk- en dorpshuizen namens de CDA-fractie krijgen we veel goede input. Maar waar de ene bewoner juist drempels en bloembakken wil plaatsen middenin het centrum om de hardrijders te beperken, zegt dezelfde ondernemer dat hij er helemaal niet zit zitten. En precies deze herkenbare situaties maken het voor ons als politici zoals we hier met elkaar zitten lastig en uitdagend tegelijk. Het afwegen van de diverse belangen en hierover met je eigen partijgenoten en achterban overleggen over welke visie je hebt op wel onderwerp. Een echte partij die zegt altijd de belangen van het volk te vertegenwoordigen bestaat er in mijn ogen zeker niet. Want die belangen die zijn helemaal niet hetzelfde, die zijn in de praktijk heel verschillend. Bij het ene onderwerp liggen die in lijn met een politieke partij en bij een ander onderwerp weer helemaal niet. Het vertrouwen in de politiek is al laag en met het benadrukken van diezelfde verschillen heeft de inwoner alleen maar het idee, nog meer op afstand te staan. Het is naar mijn volle overtuiging juist onze opdracht hier met elkaar op zoek te gaan naar hetgeen ons verbindt, inwoners onder elkaar, politici onder elkaar, maar juist ook de politiek en de inwoners. Waar kunnen we elkaar in vinden. En mochten we het dan een keer niet eens zijn met elkaar, wees dan ook bereid je hand naar elkaar uit te steken, want verbinding vraagt altijd om consensus.

Om terug te gaan naar die 21 maart. Wat mij betreft kwam er een gedragen onderwerp bij vele tafels naar voren en dat was juist diezelfde verbinding en synergie, die zoektocht daarnaar. En laten die onderwerpen juist mooi bij het CDA Roosendaal en mijn voorgaande woorden passen. Het CDA wil pleiten voor een verbinder die vanuit zijn of haar functie op zoek gaat naar alle mogelijke verbindingen tussen verenigingen en instellingen. Wellicht zult u dan zeggen, ja dat is toch ieders verantwoordelijkheid zelf. Dat is toch de verantwoordelijkheid van de verenigingen zelf? Maar juist hier wringt volgens de betrokkenen zelf de schoen. Ieder is bezig met het omhoog houden van de eigen ballen, terwijl er nauwelijks tijd is voor een overkoepelende visie op samenwerking en verbinding. Waar kunnen bijvoorbeeld een bibliotheek en theaterclubs zich versterken of sportvelden en bejaardenhuizen of zorginstellingen onderling. Het moet de taak zijn van deze verbinder om de eilandencultuur te doorbreken en er een passender geheel van te maken met mooie en onverwachte voorbeelden van kruisbestuivingen. Het is een relatief kleine uitgave, dat besef ik me, maar de grote dingen tot stand brengen binnen onze stad en dorpen en komt tegemoet aan een breed gedragen wens van de samenwerking van de aanwezigen die avond. Die genoemde verbinding komt ook heel mooi ten uiting in het ruimtelijke domein, de nieuwe Omgevingswet die we met elkaar gaan invoeren. Dan moeten we met elkaar gaan samenwerken in de dorpen, mensen aan die openbare ruimte. Bijvoorbeeld ook op het gebied van religieus erfgoed, een dossier met

vele uitdagende opgaves. In de Kadernota zouden wij graag een post die kan worden ingezet om hernieuwd gebruik van gebouwen in deze categorie te stimuleren.

Naast verbinding heeft het CDA Roosendaal vorig jaar tijdens de campagne ook sterk ingezet op zes onderwerpen, deze wil ik nog heel kort met u doorlopen. Huisvesting voor jong en oud. We willen het college vragen eens na te denken over de manier waarop je de huisvesting kunt verbeteren voor zowel de jongere die op zoek is naar een starterswoning, maar aan de andere kant ouderen die bijvoorbeeld aanpassingen nodig heeft om langer in een huis te kunnen wonen. Sport bereikbaar voor iedereen. De wethouder komt op verzoek van onze fractie en u als raad met een visie op sport en bewegen, dus daar gaan we ook vanuit dat die uitwerking ook richting onze kant komt. Dan het doorgeven van een betere wereld aan kinderen en kleinkinderen, dat is voor allemaal van ons van belang. Onze fractie heeft op dit gebied al flink wat voorstellen gedaan, van waterbergingsgebieden, een E-loket voor ondernemers en een energiescan. Het college is ook hier actief mee bezig.

Dan een veilig Roosendaal. In de krant konden we lezen dat dit het onderwerp bij onze inwoners van het grootste belang is. Met het project Rent a Cop krijgen de inwoners als het goed is al meer invloed op de veiligheid in de eigen omgeving. Daarnaast diende het CDA de motie in voor de invoering van de wijk BOA. Bij de uitvoering hiervan blijkt dat er meer slagkracht en bemensing nodig is om aan alle wijkagenten een bepaalde wijk te kunnen koppelen en dus ook een BOA aan een wijk te kunnen koppelen. We zouden dan ook pleiten voor een substantieel hogere bijdrages voor handhaving en toezicht in de kadernota, zodat juist de kleinere irritaties met betrekking tot parkeeroverlast, afvaldumping, hardrijden in een wijk beter aangepakt kunnen worden en er voor de agenten meer tijd vrijkomt om grotere zaken als ondermijning en drugsoverlast aan te pakken.

Dan de ontsluiting van Tolberg. Met dit onderwerp speelt uiteraard de beslissing rondom de nieuwe locatie van het Bravis ziekenhuis een grote rol, maar daarna ook op het initiatief van de PvdA onder andere komt een nieuwe geupdate onderzoek naar beter bereikbaar Tolberg voor de zomer, zodat we mogelijk voor de behandeling van de Begroting nog andere keuzes kunnen maken of in ieder geval goede keuzes kunnen maken. En last but not least hebben we het meer omzien naar elkaar. Ondanks het feit dat er in wijken zeer waardevolle initiatieven ontstaan die we zeker moeten willen behouden, hebben we helaas ook zorgen over de zorg. U heeft mogelijk het persbericht van Hugo de Jonge gelezen waar hij pleit voor meer samenwerking en minder markt. Meer samenwerking in de manier waarop we de zorg met elkaar organiseren en minder bureaucratische regelgeving en marktwerking. Het CDA Roosendaal maakt zich hierover ook zorgen en ziet dat er bij de vraag en daar mee de zorgkosten stijgen op gemeentelijk niveau. We willen daarom in de Kadernota graag duidelijk beleid zien over hoe om te gaan met deze stijgende kosten. Hoe kunnen we de samenwerking beter organiseren voor zowel de werkzame mensen in de zorg, de inwoner en hoe kan de zelfredzaamheid daaraan bijdragen?

Ten slotte wil ik nog een prachtig voorbeeld van samenwerking tussen zorg en onderwijs benoemen. Dit is het preventieve project Doe effe normaal. De hoogste groepen van het basisonderwijs krijgen dan gastlessen over veilig online door bijvoorbeeld bureau HALT, weet wat je eet door TWB, omgaan met geld door banken, voorlichting door de GGD over en puberteit en seksuele voorlichting, etcetera. De vraag aan de wethouder is of hij wil bekijken of deze projecten mogelijk in de Kadernota weer in te voeren zijn binnen het onderwijs.

Voorzitter, met elkaar zien we toe op een gezonde financiële huishouding. En dat is met de grilligheid van de financiële stromen lastig. Kamervoorzitter mevrouw Arib noemde onlangs in de Tweede Kamer de termen sober en doelmatig en dat spreekt ons in het kader van rentmeesterschap erg aan. Daarom onze duidelijke oproep naar meer verbinding en samenwerking naar elkaar te kijken en Roosendaal mooier te maken. Het hoeft allemaal geen

tonnen te kosten maar de opbrengsten zijn naar onze mening legio. Bedankt voor uw aandacht en we zien uiteraard uit naar de uitwerkingen in de Kadernota.

De VOORZITTER: Dank u wel, meneer Breedveld. Ik ga vervolgens naar de fractie van GroenLinks, mevrouw Gepkens.

Mevrouw GEPKENS: Voorzitter, alleen samen stellen we de kaders! Zo bleek op de bijeenkomst op 21 februari, meneer Breedveld, het was echt 21 februari ik kan me voorstellen dat u verlangt naar het voorjaar op 21 maart, maar het was echt 21 februari. Het was goed om daar te ervaren... Ja, het is toch ook positief. Het voorjaar dat zie ik ook naar uit. Het was goed om te ervaren dat zoveel mensen zich op 21 februari zo betrokken voelden bij alles wat er speelt in Roosendaal. We willen hen enorm bedanken voor alle ideeën, die ze hebben aangedragen. Natuurlijk hebben we een aantal daarvan verwerkt in deze politieke beschouwingen voor de kadernota van 2020. Volgens GroenLinks moeten we verschillende van die onderwerpen aandacht geven. Zo noemen we het vaststellen van de huidige en toekomstige luchtkwaliteit zowel binnen de stad als in dorpen en wijken. Op dit moment zijn er geen vaste meetpunten in Roosendaal. Door de toenemende verkeersbewegingen en de daardoor waarschijnlijk verminderde luchtkwaliteit in Roosendaal als ontwikkelende distributie hotspot hebben onze burgers het recht om te weten welke lucht ze nu inademen. Daarnaast hebben we eigenlijk sowieso een nulmeting nodig om te zien of alle maatregelen die we in de toekomst gaan nemen resultaten opleveren. Nu weten we niks. En die gegevens zijn belangrijk om in de toekomst te bepalen op welke afstand van en voor welke gebieden we een emissievrije zone in willen stellen. Daar kunnen we ons inziens voor de toekomst in Roosendaal niet omheen.

In lijn met het vorige moeten we volgens GroenLinks komen tot een nieuwe visie op de toekomstige stads- en wijkdistributie. Om die transitie naar meer duurzame stadslogistiek te versnellen vragen we het college, in navolging van wat Nijmegen in 2018 deed, een zogenaamde Green Challenge Logistiek te gaan organiseren: vier dagen lang emissieloze stadsdistributie. Door deze testperiode komen de huidige uitdagingen voor distributeurs, lokale ondernemers en klanten aan het licht en weten we waar Roosendaal tegenaan zou lopen als we dit mogelijk in de toekomst gaan invoeren. We begrepen dat ook de wethouder al enthousiast was over een emissieloze stadsdistributie, dus GroenLinks denkt graag mee.

In het verlengde van Roosendaal Futureproof willen we actief beleid maken voor duurzame elektrische snellaadstations met kortverblijffaciliteiten en tankstations voor waterstof en andere groene brandstoffen. En het zou goed zijn met een stappenplan te komen voor plaatsing van elektrische oplaadpunten in stad, wijk en dorp. Onbemande tankstations met fossiele brandstoffen verdwijnen hierdoor in de toekomst vanzelf uit het landschap, aangezien je voor het opladen van je auto, die korte verblijfsruimte nodig heb tijdens het wachten.

We wachten met spanning het resultaat af van de RES 2030 voor onze regio net als de adviezen van het RVO inzake mogelijkheden in Roosendaal voor nieuwe methodieken van energieopwekking en verwarming. We verwachten dat deze duidelijkheid burgers en bedrijven aan gaat moedigen om de energie- en verwarmingstransitie in gang te zetten.

De VOORZITTER: Een interruptie van mevrouw Vermeulen van de VVD.

Mevrouw GEPKENS: Ik dacht het.

Mevrouw VERMEULEN: Ja, dank u wel, voorzitter. Bedankt voor uw betoog. Ik hoor u net over snellaadstations. Mijn eerste vraag is bedoelt u deze voor auto's of ook voor fietsen?

De VOORZITTER: Mevrouw Gepkens.

Mevrouw GEPKENS: Hier bedoelde ik ze voor auto's en voor fietsers zijn ze er voor een gedeelte al, maar daar waar je ze kunt combineren is dat natuurlijk een pre. Dan ga ik verder met het betoog. We zien graag een vervolg op de huidige groen in de straatprojecten zoals 'een boom voor een tegel' uit 2017. Bijvoorbeeld in de vorm van een prijsvraag om de meest duurzame tuin van de wijk of het dorp te ontwerpen en die dan mogelijk, op kosten van de gemeente ook wordt aangelegd. In het verlengde daarvan kunnen we ook bedrijven gaan belonen als die zich inzetten om te verduurzamen. Geen subsidie, maar een soort duurzaamheidsprestatielijst, noem het "De Duurzame 100" samen te stellen aan de hand van de footprint per deelnemend Roosendaals bedrijf. En kom daarnaast met een prijsvraag op de scholen om het meest groene en duurzame idee te ontwikkelen voor hun eigen school of schoolplein en laat scholen hun eigen prullenbakken op hun snoeproute adopteren en vormgeven.

De VOORZITTER: De heer Goossens een vraag aan mevrouw Gepkens.

De heer GOOSSENS: Dank u wel. De bedrijven onderling die reiken al de groene pluim uit voor het meest duurzame bedrijf. Bedoelt u dat of bedoelt u een nieuwe erkenning?

Mevrouw GEPKENS: Nee. We bedoelen in het verlengde daarvan dat we daar met bedrijven samen zouden kunnen werken. Mijn bedoeling was gericht om niet alleen inwoners mee te laten werken aan verduurzaming, maar dat ook bij bedrijven en scholen te laten doen.

De heer GOOSSENS: Zoals ik zeg, de bedrijven die doen dat al onderling. Die hebben een groene pluim die ze uitreiken, dus wat is de vernieuwing erin die u voorstelt.

Mevrouw GEPKENS: De vernieuwing is daarin wat ons betreft dat de bedrijven daarin samenwerken met de gemeente. Ja, voorzitter, we komen graag ook voor Roosendaal tot beleid inzake dierenwelzijn. Er zijn immers veel dieren die ons leven in de gemeente geur en kleur geven. Daarnaast zijn we ook gewoon afhankelijk van deze dieren. We zijn benieuwd hoe andere partijen daar tegenover staan en we gaan hierover graag in gesprek met met zo veel mogelijk natuur- en milieu- en dierenwelzijnsorganisaties. Als antwoord op vragen van GroenLinks was de suggestie van het college om het reactief vuurwerkbeleid van de VNG te volgen, maar onze fractie wil toch graag de mogelijkheden onderzoeken om nog een stap verder te kunnen gaan. We zullen ook de andere fracties daar naar vragen. Daarnaast zien we steeds meer gemeenten overgaan op een verbod op het oplaten van ballonnen. We vragen ons ook af of Roosendaal klaar is om over te gaan op meer milieuvriendelijke materialen zoals papieren confetti. We willen graag plaats voor echt vrij ontwikkelde tiny houses, niet te verwarren met de kleine tijdelijke woonvormen die AlWel reeds ontwikkelt of al gepland zijn in Stadsoevers. Wij vinden de authentieke versie namelijk erg inspirerend en zien ook mogelijkheden voor mensen die hun footprint echt duurzaam willen gaan verminderen. Graag ondersteunen we de ontwikkeling van sociale wijk- en moestuinen op wijkniveau. Mooi in elke wijk een sociale wijk- en moestuin aanleggen waar mensen met afstand tot de arbeidsmarkt samen met vrijwilligers uit de wijk het onderhoud doen, samen groenten en fruit zaaien en oogsten. Een aardig bijeffect is natuurlijk dat er meer wijkbetrokkenheid is van alle inwoners.

Voorzitter, over sociaal gesproken, en dan specifiek het Sociale Domein, dat is en blijft een belangrijke taak voor ons als gemeente. GroenLinks stelt zich voor dat we daar als gemeenteraad een grotere rol in gaan spelen dan tot nu toe het geval is. We denken dan vooral aan onze kaderstellende en controlerende rol. Bij een dergelijk omvangrijk project is dat naar ons idee onontbeerlijk. We zijn erg benieuwd hoe andere fracties daarover denken en misschien kunnen we dat in een gezamenlijke bijeenkomst verder vormgeven. We wachten uw reacties daarover af. Tijdens de... Ik wacht even.

De VOORZITTER: Ja, u voelt het de heer De Regt, die gaat een interruptie plaatsen.

De heer DE REGT: Ja, dank u wel, voorzitter. U heeft het over een groot project bedoelt u daarmee het hele Sociale Domein of hoe moet ik dat zien?

Mevrouw GEPKENS: Ja, het Sociale Domein dat kun je zien als een groot project en in de transformatie wordt het ook zo geformuleerd. Dus je zou als je het als project beschouwd is het zeker iets waar we als gemeenteraad naar ons idee een belangrijkere rol in zouden moeten gaan spelen.

De VOORZITTER: Nog eentje, ga uw gang.

De heer DE REGT: Ja, nu ik hier toch sta voorzitter, ik heb nog een vraag over het begin van uw termijn. U sprak heel veel over duurzaamheid. Ik heb hier het Bestuursakkoord en ja alles wat u zei dat staat hier bijna letterlijk in. Dus mijn vraag is wat wilt u nog meer boven wat er al staat in het bestuursakkoord?

De VOORZITTER: Mevrouw Gepkens.

Mevrouw GEPKENS: Ja, het zal u niet vreemd voorkomen dat wij veel spreken over duurzaamheid en u heeft in mijn verschillende voorbeelden die ik heb genoemd heeft u ook gehoord dat wij net even een stapje extra zouden willen doen of meer gebruik maken van nieuw ontwikkelde inzichten en wetenschappelijke resultaten, dus daar verwijs ik vooral naar.

De VOORZITTER: Gaat u verder.

Mevrouw GEPKENS: Dan een ontmoetingsplek voor jongeren. De andere fracties spraken ook al over de eenzaamheidsbijeenkomst in Kalsdonk in 2018. Daar werd verteld dat ook veel jongeren erg eenzaam zijn. Er is op dit moment geen vaste plek om vrijblijvend samen komen of elkaar kunnen ontmoeten. In buurthuizen kan dat wel voor een gedeelte, maar zij zijn nu zelf alternatieven aan het zoeken op bedrijventerreinen of andere ontmoetingsplekken. Onze oproep is maak ruimte voor jongeren in de buurthuizen of geef ze een locatie die ze zelf vorm kunnen geven. Een locatie die hen uitdaagt om creatief nieuwe vormen van cultuur uit te proberen.

Armoede is ook in Roosendaal een belangrijk thema, waar gelukkig al veel aandacht aan gegeven wordt. Vooral het op zoek gaan naar mensen die in de problemen zijn gekomen is voortvarend opgepakt. We verwachten dat bij de Kadernota de landelijke aandacht hiervoor duidelijk vertaald wordt naar lokaal beleid. Laagdrempelige informatiepunten en het inzetten van ervaringsdeskundigen waren zaken die in de bijeenkomst "Samen stellen we de kaders" veelvuldig werden genoemd. Ervaringsdeskundigen in de zorg zijn immers erg belangrijk. Zij weten

waar ze over praten, doordat ze zelf dingen hebben meegemaakt. Zet in op informatiepunten met ervaringsdeskundigen met laagdrempelige inloop. GroenLinks verwacht op dit punt bij de Kadernota 2020 verdere initiatieven. In het kader van Iedereen doet Mee vragen we aandacht voor de grote groep mensen met een blijvende afstand tot de arbeidsmarkt in het Roosendaalse bestand bij het Werkplein. We moeten steviger inzetten om juist deze mensen ergens een plekje te geven om te werken. Extra budget voor de vervoerskosten maakt het mogelijk hen daadwerkelijk mee te laten doen. Dat is voor henzelf goed, maar ook voor hun omgeving, de mantelzorgers en de samenleving. We verwachten dat het college het initiatief neemt binnen de gemeenschappelijke regeling om op dit punt nieuw beleid in te zetten.

De VOORZITTER: Ja, de heer Goossens.

De heer GOOSSENS: Hoor ik u nu zeggen dat u mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk krijgt door ze extra vervoerskosten te geven?

Mevrouw GEPKENS: Nee, dat heb ik niet bedoeld te zeggen misschien heb ik het verkeerd uitgelegd. Maar mensen tot een afstand tot de arbeidsmarkt iemand anders zei al, had het al over de categorieën, mensen die in de C-categorie zitten en die voor een belangrijk deel langdurig in die C-categorie zitten die daarvan wordt verwacht dat die niet op de betaalde arbeidsmarkt terecht kunnen, maar die worden wel ergens, die kunnen wel ergens te werk gesteld worden. En vaak is dat dan verre van huis. En als je dan een bijdrage geeft of een manier regelt om de vervoerskosten binnen de perken te houden dan is dat een mogelijkheid die hen helpt om zo'n alternatieve plek in te nemen.

De heer GOOSSENS: U zegt dat ze een afstand hebben maar dat ze toch te werk gesteld kunnen worden alleen een beetje verder weg zeg maar. Ik volg het niet helemaal. Is dat dan toch betaald werk zeg maar wat u wilt doen? Of dat is geen betaald werk. En wat voor werk bedoelt u dan. Vrijwilligerswerk of u had het net over sociale moestuinen, hoe bedoelt u dat dan?

Mevrouw GEPKENS: Ja, algemeen bekend is dat mensen uit de C-categorie bijna niet in aanmerking komen voor betaald werk. Maar het is wel belangrijk dat zij werk, of dagbesteding noemen ze het natuurlijk ook wel eens, dat je op die manier mensen mee laat doen in de samenleving. Het is voor mensen heel belangrijk dat ze het gevoel hebben dat ze erbij horen, dat ze meedoen. En dat wil ik stimuleren. Dat is alleen maar mogelijk als er een bijdrage is voor hen of voor het Werkplein om de vervoerskosten te regelen.

De heer GOOSSENS: Een laatste vraag, voorzitter, ik concludeerde ergens dat u zegt van mensen uit de C-categorie die krijgen we niet meer aan het werk maar die kunnen beter voor dagbesteding komen. Maar bent u het niet met ons eens dat een gevoel van eigenwaarde door ergens bij een team, een bedrijf erbij te horen essentieel is boven het feit dat iemand denkt van ik doe iets en ik doe dagbesteding dat het toch veel sterker is om iemand een betaalde baan zien te krijgen dan dagbesteding.

Mevrouw GEPKENS: Ja, maar ik neem aan dat mensen door het Werkplein niet vanzelfsprekend in de C-categorie terecht komen. Die is bedoeld voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en de kans dat die ooit aan betaald werk komen is dus minimaal volgens het Werkplein. En dan kun je ze toch mee laten doen met de maatschappij.

De VOORZITTER: Ja, gaat u door.

Mevrouw GEPKENS: Waar was ik gebleven. Het stimuleren van gezonde alternatieven op scholen en sportlocaties blijft voor ons natuurlijk een aandachtspunt. Laten we samen met die organisaties op zoek blijven naar manieren om gedragsverandering op het gebied van voeding en drank mogelijk te maken. Andere fracties hebben ook al ernaar verwezen dat sport en cultuur betaalbaar en toegankelijk moeten. Natuurlijk kosten ze beiden geld, maar hoeven niet per se duur te zijn. Het idee van een sport- en cultuurpas is goed om mensen met beiden in contact te laten komen, vooral jongeren. Misschien is het nog beter om het te combineren met de Roos24-pas?

De VOORZITTER: Rondt u af want uw termijn is voorbij.

Mevrouw GEPKENS: Ik ga proberen het even snel af te ronden. Mag ik nog een minuut.

De VOORZITTER: Dat gaat u lukken.

Mevrouw GEPKENS: Ja? Oké. Op cultuurgebied daar was ik over bezig, zien wij ook mogelijkheden voor het Vrouwenhof. Daar kunnen wij u nog veel meer over vertellen maar daarvoor willen wij graag een keer komen met een initiatief om daar op verschillende manieren aandacht aan te geven. Laat ik dat nu niet helemaal uitwerken. Als het gaat om inburgering willen we aandringen bij het college op het realiseren van een concreet plan van aanpak bij het aanbieden van de Kadernota zodat we ruim voordat de invoeringsdatum daar is het besluitvorming kunnen plegen. En dan tenslotte voorzitter nog een kleine opmerking over de vergadercyclus. Daar hebben we het over gehad eerder, nee niet eerder dit jaar, in het najaar van 2018. We willen graag de vergadercyclus aanpakken, omdat er dan meer duidelijkheid komt over procedures voor inwoners in onze stad. Het was toen kennelijk nog te vroeg, maar we willen graag bij de Kadernota komen tot besluitvorming. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Gepkens. Ik ga naar de fractie van de SP, mevrouw Maas.

Mevrouw MAAS: Dank u wel, voorzitter. Er is veel rumoer in de samenleving. Acties vanuit de publieke sector, stakende leerkrachten, jongeren die de barricade op gaan voor het klimaat en de gele hesjes zijn hier een goed voorbeeld van. Een groot deel van de samenleving heeft het vertrouwen in de politiek verloren en gaan of niet meer stemmen of gaan de straat op om te protesteren tegen de huidige politiek. In de gemeente Roosendaal was de opkomst bij de verkiezingen vorig jaar onder de 50%. De grote vraag is dan ook hoe krijgen we inwoners uit Roosendaal en de mooie dorpen betrokken bij hun woonplaats? Hoe zorgen we er met zijn allen voor dat Roosendaal, inclusief de dorpen, een plek is waar men woont in een buurt waar men zich verantwoordelijk voelt voor zijn/haar omgeving, waar men omkijkt naar elkaar, waar men elkaar aanspreekt en waar men zich betrokken voelt met elkaar?

Vanuit de bijeenkomst "Samen bepalen we de kaders", uit gesprekken met inwoners tijdens het buurten in de buurt en anderszins ingekomen informatie heeft de SP een aantal punten waarvan wij vinden dat hier samen met onze inwoners aan gewerkt kan worden. Als gemeente, samen met inwoners, participatief zorgen voor elkaar en voor de directe omgeving is een ontwikkeling die de SP toejuicht als hierbij duidelijk gecommuniceerd wordt wat je van elkaar kunt verwachten en de kaders duidelijk gemaakt zijn.

De VOORZITTER: Een interruptie van de heer De Regt.

De heer DE REGT: Dank u wel, voorzitter. De SP legt een verband tussen de lage verkiezingsopkomst en het feit dat de bewoners niet betrokken zouden zijn met elkaar. Ik snap dat verband eigenlijk niet goed.

De VOORZITTER: Mevrouw Maas.

Mevrouw MAAS: Nee, we zeggen dat de mensen inderdaad niet meer in de politiek het vertrouwen hebben. En dat je ook merkt, dat wij ook merken hoe krijgen wij mensen weer betrokken bij elkaar. Ik zeg niet dat het overall niet zo is, maar je zult, we zijn meer individualistisch ingesteld in deze huidige tijd. Dus daar willen wij graag samen met de bewoners, met z'n allen iets aan gaan doen. De volgende zaken vindt de SP belangrijk en wil ze graag meegeven aan het college. Wat betreft prettig wonen in Roosendaal vindt de SP de huidige woningnood zorgelijk. Het tekort aan starterswoningen en sociale huurwoningen moet snel opgelost worden. De SP ziet dan ook graag dat alternatieven die woningzoekenden tegemoet komen gesteund worden. Het initiatief van Alwel met flexwoningen voor spoedzoekers is een mooi voorbeeld. Het is dan wel belangrijk dat er na die 2 jaar een langdurige woonvorm beschikbaar is. Daarnaast denken we ook aan alternatieve woonvormen, zoals groepswonen, wonen in kantoren en winkels en aan tegemoetkomen aan kosten voor woningaanpassing en faciliteren dat jongeren, alleenstaanden en ouderen bij elkaar kunnen inwonen. De Josephwijk zou het pareltje van Roosendaal moeten worden. De SP is verheugd dat in de plannen aandacht is besteed aan authenticiteit van deze volksbuurt en het Hurks Genootschap erbij is betrokken. De SP houdt de vinger aan de pols zodat inwoners een reële stem krijgen en de plannen en gelegenheid krijgen terug te keren naar een betaalbare woning in hun wijk.

De VOORZITTER: De heer Van den Beemt een vraag aan u? Ja, ga uw gang.

De heer VAN DEN BEEMT: Ja, dank u wel, voorzitter. Hij is van even geleden, want ik kon niet voorbij de koffie zojuist. En dat heb je soms. Maar u zei geloof ik iets over ouderen, jongeren en nog een groepje ik ben het ondertussen even kwijt, die bij elkaar kunnen inwonen.

Mevrouw MAAS: Jongeren, alleenstaanden en ouderen.

De heer VAN DEN BEEMT: Kunt u daar even een toelichting op geven.

Mevrouw MAAS: Ja, je hebt bijvoorbeeld straks gebouwen die leeg staan of bij woonzorgen dat je jongeren en ouderen bij elkaar ziet wonen en dat jongeren ook dan klusjes opknappen voor anderen of mogelijkheden dat je inderdaad ja voorzieningen treft daarvoor.

De heer VAN DEN BEEMT: Voorzitter, dus de SP heeft het over de woonvormen waar inderdaad even gemakshalve studenten, even gemakshalve studenten en ouderen op dezelfde galerij wonen.

Mevrouw MAAS: Ja zoiets.

De heer VAN DEN BEEMT: Maar wat verhindert dan wie dan ook om dat nu te regelen. Waarom moeten wij als gemeenteraad daar een uitspraak over doen?

Mevrouw MAAS: Nou, ik zou het fijn vinden als het college aandacht aan heeft als gebouwen leegstaan en als er mogelijkheden zijn ja dan wil ik ze daarop attenderen. Jongeren zouden actief uitgedaagd moeten worden om initiatieven te ontwikkelen die hen verleiden zich te vestigen in Roosendaal.

De VOORZITTER: Ja, even de heer De Regt ik geloof op dit punt ook zojuist wat geadresseerd is. Ja, ga uw gang.

De heer DE REGT: Ja, toch nog eventjes over die woonvormen. U had het erover van bijvoorbeeld het gaan wonen in de voormalige kantoorpanden. Ik denk dat Roosendaal juist op dat gebied koploper is hier in de Provincie. Dus wat wilt u dan nog extra doen?

Mevrouw MAAS: Wij willen extra aandacht voor alternatieve woonvormen. En dit is één van de voorbeelden van. En inderdaad dat doen we al, maar het kan allemaal nog beter. Ja. Jongeren zouden actief uitgedaagd moeten worden om initiatieven te ontwikkelen die hen verleiden zich te vestigen in Roosendaal. We zien hier een rol voor de jongerenraad, scholen en bedrijven, maar zeker ook voor jongeren zelf. Heeft de breed opgezette campagne "Studenten kleuren de stad" in 2018 genoeg input gegeven om jongeren te binden en kan dit doorgetrokken worden om jongeren na hun studie te behouden? Bij prettig wonen hoort ook een prettige woonomgeving. Parkeren is met name in de straten net buiten het betaald parkeren gebied voor inwoners een steeds groter probleem. De SP zou graag zien dat deze buurten weer van de inwoners worden en onderzocht wordt hoe tegemoetgekomen kan worden aan parkeren voor werknemers van het centrum en voor studenten die ook massaal in De Kroeven gaan parkeren. Goed en betrouwbaar openbaar vervoer is belangrijk en moet een goed alternatief zijn voor de auto. Signalen dat de busverbinding niet altijd betrouwbaar is, vinden we dan ook tenminste heel bijzonder. Dit hebben we gehoord tijdens het buurten in De Kroeven. Goede busverbindingen moeten niet alleen naar het ziekenhuis, winkelcentra, scholen en buurtcentra gaan, maar zeker ook de dorpen goed verbinden. Een schone omgeving draagt bij aan een prettige woonomgeving waarin inwoners zich veilig voelen. Langdonk is een mooi voorbeeld van hoe inwoners dit samen met de gemeente voor elkaar krijgen. Dit zou uitgerold kunnen worden naar andere wijken. De Broedplaats zoals opgezet in Langdonk verdient vervolg in Langdonk en in andere wijken.

Het volgende punt is veiligheid. Dankzij buurtpreventie is het gevoel van veiligheid toegenomen hebben we vernomen. Inbraak, vandalisme, drugsoverlast en te hard rijden zorgen echter in sommige wijken, met name De Kroeven, nog steeds voor een terugkerend gevoel van onveiligheid. Met name De Kroeven is een kwetsbare wijk die extra inspanning verdient. De SP ziet graag meer wijkagenten en daardoor een grotere pakkans voor criminelen. Het college zou dit moeten uitdragen naar de landelijke politiek. Zorg. Verbinden is wat de SP betreft de kern met betrekking tot zorg. We denken aan: Verbinden van jongeren met ouderen, verschillende vormen van zorg en hulp, alle mensen in de wijk, verschillende organisaties met elkaar, dorpen met elkaar en de stad Roosendaal. De verbinding zoeken, dat doen we toch al heel vaak zou je denken. CDA die refereerde er ook al aan aan verbinden. Maar toch... Tijdens de thema avond "Samen bepalen we de kaders" kwam het thema verbinden bij de tafel zorg voor elkaar heel veel naar voren. Het blijkt dus helemaal niet zo duidelijk en vanzelfsprekend te zijn om elkaar te zoeken en te vinden. Maar de behoefte is er wel. Zowel bij professionele organisaties als bij het voorliggend veld. We zien in dit geheel een voortrekkersrol voor Wegwijs. Deze is immers de spin in het web. Initiatieven vanuit inwoners zouden gestimuleerd en beloond moeten worden naar het voorbeeld van Vitale Wijken en Dorpen. Hiervoor zou iedere wijk een budget beschikbaar moeten krijgen, wat door Wegwijs eventueel samen met De Broedplaats wordt beheerd. Maatschappelijke zorg is een gemeenschappelijke

verantwoordelijkheid waarbij maatwerk en de mens voorop moeten staan. Flexibel, zonder belemmeringen door regels en financiële of andere schotten. Geld moet de zorg volgen en niet de voorwaarde zijn. De cliënten moeten geen hinder ondervinden van al die schotten. Regel dat van inwoners die zorg ontvangen duidelijk is wie betrokken is, wie wat doet, wie coördineert. Zet bijvoorbeeld een gegevensbank op bij Wegwijs die uiteraard voldoet aan privacy, waarin inwoners registreren wie huisarts, apotheek, thuiszorgorganisatie en 1e contactpersoon is. Deze gegevensbank moet voor de politie toegankelijk zijn. Zodat bij een melding meteen de juiste betrokken personen ingeschakeld kunnen worden en zodat verschillende vormen van zorg elkaar kunnen vinden en aanvullen. Zorg daarbij ook voor een duidelijke, actuele sociale kaart voor iedere wijk en voor Roosendaal die voor iedereen goed vindbaar en toegankelijk is. Deze wordt dan beheerd door Wegwijs dat ook breder toegankelijk wordt, ook buiten kantooruren want zorg stopt niet na kantooruren. Ik heb zelf zo eens gegoogeld op internet om te kijken sociale kaart en dan vind je wel iets van disc. Ik ga verder kijken en dan zoek ik op vrouwen van 25 jaar in Roosendaal en dan kom ik uit bij ouderenzorg in Gelderland. Dus ja, dat werkt niet helemaal zo naar behoren. Maatschappelijke zorg is breed gedragen zorg voor elkaar. Iedere bevolkingsgroep kan iets voor de andere betekenen. Benadruk ieders sterke kanten. Daag hen uit om elkaar te vinden, faciliteer de mogelijkheden. Er zijn signalen dat beschermd wonen tekortschiet, dat het gat tussen geen zorg en beschermd wonen te groot is. Dat er mensen buiten de boot vallen. We vragen de wethouder zorgvuldig toe te zien op passende zorg zoals zij eerder heeft beloofd toen zij heeft toegezegd dat door het scherper indiceren bij beschermd wonen geen mensen buiten de boot zouden vallen.

Als laatste maar zeker niet onbelangrijk het onderwerp de armoede. Armoede onder de aandacht houden vindt de SP van groot belang. De kloof tussen rijk en arm blijft groeien. Er is een toenemende groep werkende armen, jongeren in schulden en mensen die langdurig in de bijstand zitten. Er is een prachtig armoedebeleid, maar papier is geduldig. De SP niet. Wij willen van de wethouder meer terugkoppeling over hoe het gaat met de projecten die opgezet worden of zouden worden, of de doelgroepen wel bereikt worden en hoe de opzet met de armoederegisseur werkt. We hopen dat wat het college vanavond te horen krijgt helpt om goede keuzes te maken, zodat Roosendaal en haar dorpen woonplaatsen zijn waar inwoners en de gemeente er met elkaar voor zorgen dat het fijn wonen is. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Maas. Op de valreep nog een vraag aan u van de heer De Regt.

De heer DE REGT: Ja, dank u wel, voorzitter. U had het in het begin van uw betoog over het tekortschietend openbaar vervoer. Nu gaat de gemeente daar niet over wat wilt u dat daarover in de Kadernota komt?

Mevrouw MAAS: Ja, als we dat merken we willen wel lijntjes met het openbaar vervoer. We kunnen dat wel melden. Als we meer van die signalen te horen krijgen ja dat kan gewoon niet. Mensen moeten wel een goede busverbinding hebben.

De VOORZITTER: Ja, dank u wel, mevrouw Maas. Dan ga ik naar de fractie van de Partij van de Arbeid, de heer Yap.

De heer YAP: Voorzitter, we houden deze beschouwingen op een bijzonder moment. Een jaar na de gemeenteraadsverkiezingen, een kleine week voor de Staten- en Waterschapsverkiezingen en de landelijke politiek die over elkaar heen buitelt wie de grootste klimaatdrammer is, wie de grootste klimaatontkenner is, wie kiest voor multinationals of de hardwerkende Nederlander en wie Rutte-III gaat gedogen vanuit de Eerste Kamer. Voorzitter, onder deze omstandigheden mogen wij, lokaal, voor Roosendaal, onze accenten, prioriteiten,

meegeven die van belang zijn voor onze gemeente, voor onze inwoners. Een jaar geleden, tijdens het lijsttrekkersdebat van BN DeStem in de Kring op de zeepkist, mochten we onze droom voor Roosendaal uitspreken. Namens de PvdA sprak ik over een Roosendaalse samenleving waarin iedereen, ongeacht afkomst, zichzelf kan zijn, goed werk en een inkomen heeft en het beste onderwijs krijgt. Ik sprak over een sociaal Roosendaal, echte gelijkheid, rechtvaardige zorg, een duurzaam Roosendaal. Kortom: Een Roosendaal voor iederéén. Een boodschap die ook voor nu overeind blijft staan. We hebben de afgelopen jaren vooruitgang geboekt. We zien nu een stevig armoedebeleid. De eerste stappen richting een duurzaam, energieneutraal Roosendaal. Roosendaal met krachtig mbo-onderwijs en sinds vorig jaar hbo. En een stevige inhaalslag in de openbare ruimte, aanpak wegen, straten, groen/grijs. Maar tegelijk, de VVD gaf dat ook aan, is er nog oneindig veel om op in te zetten, om naar te streven. We zijn er nog niet. De ambitie die dit gemeentebestuur heeft uitgesproken om bij de twee beste middelgrote binnensteden van Nederland te gaan behoren spreekt ons dan ook zeer aan. Er werd dan ook vorig jaar gestart met een ambitieus Bestuursakkoord. Dit akkoord is nog niet direct verzilverd met nieuwe plannen in de begroting voor 2019. Het belangrijkste wapenfeit was de inmiddels bekende truc van wethouder Theunis om middelen vrij te spelen voor zijn dossiers. Als nieuwe wethouder Cultuur werd voor de komende jaren direct een extra budget 2,5 ton jaarlijks voor cultuur vrijgespeeld.

Voorzitter, de komende Kadernota voor 2020, waar wij dus onze bouwstenen aan meegeven, zal dit college van B en W dan ook echt inzicht geven in die nieuwe plannen voor Roosendaal. De PvdA roept dit college en de vier coalitiepartijen op tot samenwerking met de gehele gemeenteraad, tot zogeheten co-creatie en niet als het een beetje spannend wordt, te kruipen in de coalitie-oppositie verhouding zoals bij de discussie beleidsvisie zonne-energie of ons als gemeenteraad overladen met vele besloten themabijeenkomsten. Nee wat ons betreft, naar buiten toe, open, transparant en in verbinding. De gemeenteraad zelf heeft hiertoe naar aanleiding van de opmaat naar deze avond al een mooie aanzet toe gegeven via de bijeenkomst "Samen bepalen we de kaders" met diverse Roosendaalse organisaties. Zaken als een veilig Roosendaal, een bereikbaar Roosendaal, een toekomstbestendig Roosendaal spraken ons als PvdA natuurlijk zeer aan. En voor de komende jaren lijkt het huishoudboekje van onze gemeente op orde en het college van B en W gaf bij de behandeling van de Begroting afgelopen jaar aan dat er ook financiële ruimte is voor nieuwe plannen. We zien dit nog verder uitgebreid doordat we van het Rijk ook compensatie krijgen in het dossier beschermd wonen en we vragen die compensatie in te zetten voor dat dossier en wat we niet hoeven gebruiken uiteraard terug te laten vloeien in plannen binnen het Sociaal Domein. We zien de komende jaren ruimte in 2020 van 1 miljoen, tot meerdere miljoenen meerjarig richting 2022.

Voorzitter, dit brengt ons tot onze prioriteiten van de PvdA, we hebben drie thema's centraal staan: De toekomst centraal, bouwen en wonen en arbeidsmarkt en economie. Als we kijken naar de toekomst centraal dan hebben we het natuurlijk over de jeugd. We vragen aandacht vanuit het college voor de aanpak thuiszitters. Meer en meer, de Minister van Onderwijs berichte daar onlangs over, komen helaas leerlingen thuis te zitten omdat er geen plek is binnen het onderwijs, binnen passend onderwijs en scholen worstelen hier ook mee. Wij vragen ook aandacht voor de aanpak van de onderwijsachterstanden. We hebben hier onlangs een goede beleidsnotitie van over ontvangen. Uiteraard een onverminderde voortzetting van de bestrijding van de kindarmoede. En voorzitter, onze fractie pleit nogmaals, we doen dit al jaren, een voorschool voor ieder kind. Op de voorschool, kinderopvang en peuterspeelzaal is wat ons betreft ieder kind vanaf 2,5 jaar voor zestien uur per week gratis welkom. Dat betekent dus een uitbreiding op het huidig beleid. En voorzitter, investeren in onderwijs. Wij wachten met spanning af de plannen voor de doordecentralisatie primair onderwijs, maar verbindt dat ook vooral ook met onze eigen duurzaamheidsopgave. En voorzitter, we hebben vorig jaar vragen gesteld over de begeleiding van jongeren uit het praktijkonderwijs waarin het college aangaf dat tot en met 2020 nog ondersteuning wordt geboden. Wij vragen u ook om dat na 2020 voort te zetten.

Tweede thema, voorzitter, bouwen en wonen. We hebben gezien dat we vele complimenten uit Brabant hebben ontvangen vanuit de Provincie, dat we goed op weg zijn. Alleen het tempo kan soms nog wat omhoog. We hebben de afgelopen jaren gewerkt aan een stevige Woonagenda. We mogen u vragen ook voor de komende jaren op een nieuwe Woonagenda in te zetten. Waarbij we een aantal uitgangspunten hebben als betaalbaar wonen is een recht, met name ook voor middengroepen. Zorg voor een grens aan de woonlasten en energieneutraal bouwen als norm. Voorzitter, het derde thema Arbeidsmarkt en Economie. De wethouder Wonen niet de wethouder Economie bracht het al eens naar buiten, we hebben 100 extra bedden nodig voor extra arbeidsmigranten. Kom dan ook met een... 100? 1.000, voorzitter, 1.000 bedden. Kom dan ook met een integrale aanpak als het gaat om de huisvesting van arbeidsmigranten. Maak ook vooral een integrale aanpak om ze welkom te heten in Roosendaal. Bij studenten doen we het, we hebben de publiekscampagne gezien als het gaat om nieuwe studenten in het hbo-onderwijs. Ik denk dat we het dossier arbeidsmigranten ook veel positiever kunnen benaderen wat voor toegevoegde waarde zij kunnen hebben in onze gemeente. Start daarvoor dan ook zo'n mooie welkomstcampagne in Roosendaal. En voorzitter, als het gaat om arbeidsmarkt en economie; de bijstand. Ik ben blij met de ambitie van de VVD. En u heeft ook wellicht vandaag kennis kunnen nemen van onze vragen op dit punt waar we pleiten voor meer Werk op Maat-banen, waarin we investeren in mensen die de wijk en buurten net even mooier maken. Voorzitter, arbeidsmarkt en economie is van ons ook voor belang als het gaat om het Bravis ziekenhuis. In april 2009 horen we van het bestuur waar men de hoofdlocatie wil gaan vestigen en dat betekent dat we als gemeente wat ons betreft nu niet stil moeten zitten en ook een toekomstvisie moeten ontwikkelen ten aanzien van het leegkomende Bravis terrein. We hebben dat in het verleden bijvoorbeeld gedaan met het Philipsterrein wat ons betreft doen we dat ook met dit terrein met de bestaande partners die daarbij betrokken zijn. En voorzitter naast deze drie centrale items...

De VOORZITTER: Mevrouw Maas, fractie SP.

Mevrouw MAAS: Bent u wel op de hoogte dat de locatie Roosendaal voorlopig nog niet dichtgaat?

De VOORZITTER: De heer Yap.

De heer YAP: Voorzitter, we weten wanneer ze definitief vertrekken en wanneer alles gaat sluiten, maar richting dat toekomstige vertrek, richting die toekomstige sluiting lijkt het ons wel goed om voor dat gebied na te denken wat we daar in de toekomst mee willen gaan doen. Wat Bravis daar eventueel mee wil doen, maar wat we ook vooral als gemeente er mee zouden willen doen. Voorzitter, ik vervolg mijn betoog. Ik had nog een aantal losse items, naast onze drie hoofdthema's. We pleiten ook ik denk ook dat dat past bij de toekomst centraal voor veilige kindzones. Rond alle scholen moeten veilige schoolzones zijn. Ik ervaar dat zelf in we wijk Tolberg waar we continue stroom zien van auto's als het even een paar druppels regent van auto's die voor scholen komen. Dat zorgt voor gevaarlijke situaties en wij denken dat de gemeente even een goede inventarisatie samen met de scholen kan maken om de verkeersveiligheid rondom scholen aan te pakken en waar nodig te verbeteren. En voorzitter, in het verleden we hebben als PVDA samen met andere partijen in deze raad ook eigenlijk ook gepleit voor een meer fietsvriendelijke gemeente. We hebben dat gezien met de centrumring, die is ingericht voor fietsers en voetgangers. De auto is daar vooral te gast. Wij pleiten er nu voor pak ook die buitenring rond die centrumring aan. Voorbeeld daarvoor is het kruispunt bij het busstation Roselaar wat naar onze mening allereerst niet fietsvriendelijk is, maar bovendien ook qua verkeersveiligheid voor al het verkeer daar niet een ideale plek is om te vertoeven. Voorzitter, het is een drukke plek. Voorzitter, we pleiten ook voor een Broedplaats in elke wijk, dorp. Volgens mij kwam de SP daar ook mee, prima initiatief. En voorzitter, we vragen ook om in Stadsoevers, wethouder Theunis meen ik of wethouder Lok ik weet het niet meer welke wethouder dat was, maar die gaf daar antwoord op een vraag van ik meen de VLP over het skatepark. En ik denk dat dat goed is om, de wethouder gaf daarover aan urban sports te onderzoeken. Zijn wij zeer voorstander van. Maar zorg dan ook dat de graffiti loods

duurzaam wordt verankerd in Stadsoevers en dat we die culturele hotspot ook voor de toekomst blijven behouden. En voorzitter, tot slot, vorige periode hadden we een investeringsruimte sport. Nu hebben we een investeringsruimte cultuur, het college heeft daar al 2,5 ton extra budget voor vrijgemaakt jaarlijks. We vragen toch ook met een schuin oog altijd naar sport te blijven kijken en de wens van diverse sportclubs, het gaat nog steeds om die beroemde kunstgrasvelden in te vullen. We weten dat er een paar concrete vragen bij uw college liggen, beantwoord die dan ook positief. Voorzitter, ik rond af, we blijven als PvdA strijdbaar. We hebben dat gezien in de dossiers mestfabriek, waar het hopelijk nu eindelijk een beetje de goede kant op gaat. We zien dat ook bij het dossier Hulp bij het huishouden op orde. Het college ziet nu eindelijk in dat ze op de verkeerde weg zijn en we hopen daar snel duidelijkheid in te krijgen wat dat voor ons als gemeente gaat betekenen. Voorzitter, aan de arbeid alstublieft. Verras ons bij de Kadernota en vooral ga aan de slag voor een Roosendaal voor iedereen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, meneer Yap. Ik ga naar de fractie van D66, de heer Emmen.

De heer EMMEN: Dank u wel, voorzitter. Deze raad is vorig jaar goed begonnen. De sfeer in de raad is goed, er is steeds vaker goede samenwerking tussen oppositie en coalitie en het debat draait meestal om de inhoud. We zitten hier allemaal omdat we het beste willen voor onze inwoners, voor de gemeente Roosendaal en dat laten we zien. Natuurlijk, soms bestaat er wat spanning of wrijving, maar de dynamiek is positief. Ook mogen we dankbaar zijn voor de input van onze inwoners, die raad en college tijdens de "Samen bepalen we de kaders"-sessies ontzettend veel goede ideeën hebben gebracht, waar we concreet mee aan de slag kunnen. Dit jaar moeten we de broekriem nog even aantrekken. We staan er goed voor, maar het houdt niet over. Gelukkig belooft 2020 wat meer ruimte te bieden en daarvoor staan we hier. Ook is deze raad en dit college ambitieus aan de slag gegaan. Er wordt écht werk gemaakt voor duurzaamheid en mooie projecten. Mooie projecten krijgen eindelijk uitvoering. De duurzame renovatie van het stadskantoor en de ontwikkeling van de duurzame wijk Stadsoevers dat zijn hier mooie voorbeelden van. Ook zitten we in de luxe situatie dat ondernemers in de rij staan om duurzame zonneparken te ontwikkelen in onze gemeente. Een enthousiasme dat we zeker niet in de kiem moeten smoren, maar wat ons wel dwingt tot zorgvuldigheid en een kritische blik. Laten we de komende tijd niet morrelen aan onze kaders. We hebben samen afgesproken waar zonneweides wél en waar zonneweides niet wenselijk zijn. Er is geen enkele reden hier van af te wijken. Zeker omdat de grens van 75 hectare niet zo hard en houdbaar lijkt te zijn als eerder verwacht. Maar daarmee is er ook alle reden om initiatieven die wél aan de kaders voldoen met enthousiasme te omarmen. En we moeten niet alleen werk maken van zon, maar van alle mogelijke duurzame energievormen. Alleen dan lopen we als gemeente Roosendaal écht voorop.

Maar hoe mooi is het ook om naast deze commerciële initiatieven juist ook onze eigen inwoners in staat te stellen mee te doen aan de energietransitie? Als gemeente kunnen wij individuele of collectieve initiatieven van onze inwoners ondersteunen met een Duurzaamheidsfonds dat leningen verstrekt tegen gunstige voorwaarden. Dit kan een gezamenlijk zonneweitje zijn in de eigen buurt, om eigen energie op te wekken. Of een mini-windmolen die enkele gezinnen van zelf opgewekte energie kan voorzien. En wie weet welke andere nieuwe, groene technieken in 2020 op de markt zullen zijn. Maar duurzaamheid is méér dan alleen de energietransitie. Als gemeente kunnen wij ook een belangrijke rol spelen bij een goede waterhuishouding en een gezond leefklimaat in bebouwd gebied. Daarom stelt D66 voor om het ontstenen van de bebouwde ruimte zo veel mogelijk te stimuleren. Groene gevels en groene tuinen bij bedrijven en particulieren, en zo veel mogelijk openbaar groen. Dit zorgt voor gezondere lucht, minder extreme temperaturen in de zomer, minder droogte en minder wateroverlast, zoals afgelopen maandag ook weer door wethouder Raaijmakers benadrukt werd bij het Roosendaals klimaatdebat. Een korting op de rioolheffing bij vergroening lijkt ons een passend middel. Want als de vervuiler betaalt, verdienen zij die het beter doen een lager tarief. De vraag of de Roosendaler behoefte heeft aan meer groen is gemakkelijk te beantwoorden voorzitter, onze inwoners hebben niet voor niets in grote

aantallen snippergroen bij hun tuinen getrokken. Een ander belangrijk thema, voorzitter, is de zorg in onze gemeente. De rechter heeft de gemeente Roosendaal recent teruggefloten de HBH+ kan niet verder zoals het nu gaat. En hier moeten wij zo snel mogelijk structureel werk van maken. Als gemeente moeten we vierkant achter onze inwoners staan en hen de beste zorg of hulp bieden, we moeten niet tegen onze inwoners procederen. De cliënten in de HBH+ hebben al zorg nodig, maar een steeds groter deel van onze inwoners loopt door hun gevorderde leeftijd steeds meer risico om zorgbehoevend te worden. Ouderen wonen langer thuis, wat in de meeste gevallen een zeer goede zaak is, maar een ongeluk zit in een klein hoekje. Als gemeente kunnen we werk maken van preventieve maatregelen. We hebben het Huis van Morgen tot onze beschikking. We kunnen er voor zorgen dat alle ouderen van Roosendaal hier een kijkje komen nemen, zodat ze kunnen voorkomen dat ze vallen en hulpbehoevend worden. Zodat zij zo lang mogelijk gezond, zelfstandig en gelukkig volop aan de samenleving deel kunnen nemen.

Een volgend belangrijk punt is veiligheid. Helaas is de overlast door drugscriminaliteit onverminderd hoog in onze gemeente. We kunnen niet blijven hangen in de discussie of dit een feitelijke criminaliteit is of ook een deel beleving. Feit is dat onze inwoners overlast ervaren en zich zorgen maken. Ook in het verslag van "Samen bepalen wij de kaders" kwam dit duidelijk naar voren. Ook is D66 Roosendaal realistisch, wij blijven vurig geloven dat een legale coffeeshop een groot en belangrijk deel van de georganiseerde drugscriminaliteit weg kan nemen. Maar hier bestaat in deze raad vooralsnog geen meerderheid voor. Wel kunnen we het eens worden over de noodzaak van betere preventie en betere voorlichting. Om mensen te informeren over van de soms zeer grote risico's van gebruik, maar ook te overtuigen van de grote gevaren van teelt of productie. Niet alleen over cannabis, maar juist ook over de harddrugs zoals GHB die in steeds grotere getalen hier in Roosendaal geproduceerd en gebruikt worden. Of de enorme risico's van een XTC-lab, zoals deze week nog aan de Voorstraat werd opgerold, nota bene naast een speeltuin. Laten we hier niet langer mee wachten. Er ligt nog 50.000 euro op de plank, daarmee kunnen we direct aan de slag. Een vrolijker onderwerp, voorzitter, is cultuur. D66 Roosendaal is al lange tijd een groot voorstander van meer culturele initiatieven in onze gemeente, en wij geloven in de verbindende functie van cultuur. Cultuur brengt mensen bij elkaar, vermindert eenzaamheid en speelt in belangrijke rol in de profilering van onze gemeente. Daarom vindt D66 dat er meer werk gemaakt kan worden van de culturele festiviteiten in onze gemeente. Of het nu gaat om een muziekfestival, dans, theater, of lekker eten, het samenbrengen van verschillende etnische groepen of het aantrekken van meer bezoekers naar de binnenstad. Het zo goed mogelijk faciliteren van meer festivals zet Roosendaal op de kaart en brengt onze inwoners dichterbij elkaar. Deze rol is terecht weggelegd bij het citymarketingbureau. Een nog verdere samenwerking tussen de verantwoordelijk ambtenaren voor de vergunningen en het citymarketingbureau helpt initiatiefnemers zo goed mogelijk op weg naar een mooi nieuw evenement in Roosendaal.

Tot slot, voorzitter, ligt er voor die zelfde inwoners én de gemeente een belangrijke taak én kans te wachten. Op 1 januari 2021 gaat de Omgevingswet van kracht.

De VOORZITTER: De heer Van Zalinge heeft een vraag.

De heer VAN ZALLINGE: U wilt nog meer festivals in Roosendaal. We hebben er best veel. Is het dan niet belangrijk om die we hebben kwalitatief beter te maken?

De heer EMMEN: Ik heb niet het woord festivals gebruikt, ik gebruikte het woord festiviteiten. Festivals kunnen daar een onderdeel van zijn, maar zoals ik zei ik had het ook over dans, theater, eten, etnische groepen die zich profileren. Dat kan in de vorm van een festival zijn maar een klein straattheater, een evenement in De Kring alles is daarbij denkbaar.

De VOORZITTER: Ja, nog eentje.

De heer VAN ZALINGE: Dan blijft mijn vraag gewoon staan.

De heer EMMEN: Als uw vraag was zou ik graag zien dat de kwaliteit van de festivals in Roosendaal omhoog gaat dan kan ik daar natuurlijk alleen maar ja op antwoorden. Maar wel met dien verstande dat we al heel veel mooie festivals hebben waar absoluut niets mis mee is.

De VOORZITTER: Ja, gaat u voort.

De heer EMMEN: Ja, dank u wel, voorzitter. Op 1 januari 2021 gaat de Omgevingswet van kracht een wet die valt of staat bij goede communicatie en goede samenwerking tussen onze inwoners en de gemeente. Een wet ook die helemaal kan draaien om jawel co-creatie. D66 Roosendaal vindt het dan ook van groot belang dat onze inwoners zo snel mogelijk, en in ieder geval in 2020, worden betrokken bij de totstandkoming van de Omgevingswet in Roosendaal. Met duidelijke communicatie in begrijpelijk Nederlands. Ook mag er gedacht worden aan nieuwe en creatieve vormen van inspraak en burgerparticipatie, zoals nu ook gebeurt met bijvoorbeeld de Denktank Water. Want de Omgevingswet kan een prachtig middel worden voor meer inspraak en het versterken van de lokale democratie, maar dan moeten we het nu wel goed aanpakken. Voorzitter, hier wil ik het voor nu bij laten, met deze boodschap. D66 Roosendaal wenst het college een verstandige afweging toe bij het opstellen van de Kadernota. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, meneer Emmen. Wij gaan naar de fractie van Burger Belangen Roosendaal, mevrouw Bozkurt.

Mevrouw BOZKURT: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, de Politieke Beschouwingen zijn bedoeld om gericht politieke sturing te kunnen geven aan de inhoud van de Kadernota van 2020. De fractie Burger Belangen Roosendaal wil daarom het college de volgende 5 voor ons zeer belangrijke punten hierin op te nemen:

- 1 Meer inzetten op het gebied van armoedebestrijding.
- 2 Het verbeteren van werkgelegenheidsmogelijkheden voor jongeren en meer preventieve interventies op gebied van verslaving.
- 3 Meer mogelijkheden voor ouderen creëren en faciliteren.
- 4 Meer maatwerk voor inwoners in kwetsbare uitzonderingssituaties.
- 5 Meer structurele subsidies toekennen aan nieuwe initiatieven en beter communiceren over de mogelijkheden.

Ik zal nu kort ingaan op deze vijf punten.

1 Meer inzetten op het gebied van armoedebestrijding. Diverse organisaties hebben op 21 februari waardevolle punten aangegeven die ter verbetering van ons armoedebeleid in kunnen zeggen. Burger Belangen Roosendaal vraagt het college om in de Kadernota aan te geven hoe de waardevolle ideeën die op die avond zijn aangegeven in de Kadernota zijn verwerkt. In het verslag van de bijeenkomst vindt u onder sub thema 5 de volledige lijst. Aanvullend daarom wil ik meegeven dat Burger Belangen Roosendaal meer structurele subsidies toe willen kennen aan nieuwe initiatieven op het gebied van het realiseren en onderhouden van speeltuinvoorzieningen. Om de begroting sluitend te krijgen ziet zo'n organisatie zich genoodzaakt een toegangsprijs in te stellen. Zelfs zo'n geringe toegangsprijs is voor sommige kinderen in een armoedesituatie te veel gevraagd om voldoende en vaak te kunnen spelen met andere kinderen. Wij vinden dat zoiets een basisvoorziening moet zijn in de

gemeente, waarbij de gemeente welwillend moet staan tegenover subsidieverzoeken die het mogelijk maken dat ook kwetsbare kinderen gemakkelijk kunnen deelnemen aan dit speelplezier.

2 Het verbeteren van werkgelegenheidsmogelijkheden voor jongeren en meer preventieve interventies op gebied van verslaving. Voorzitter, volgens de jeugdmonitor van de CBS hadden ruim 236.000 scholieren tussen 15 en 20jaar betaald werk en daarmee had bijna 50% van deze scholieren een bijbaan waar we uiteraard erg blij mee mogen zijn temeer de cijfers in 2013 nog 42% waren. Burger Belangen Roosendaal zou graag zien dat het college de Roosendaalse situatie monitort door middel van een jaarlijkse enquête en de raad informeert over de uitslag ervan. Voorzitter het voorkomen van problematisch gebruik gokken en/of gamen en/of tijdig signalering ervan is belangrijk. Middelengebruik hangt samen met overlast, agressie en huiselijk geweld, schooluitval, financiële problemen, ziekteverzuim en een verstoring van sociale relaties. Daarnaast brengt het ook gezondheidsrisico's met zich mee. Dat geldt voor volwassenen, maar nog sterker voor jongeren. Middelengebruik op jonge leeftijd vergroot de kans op veelvuldiger gebruik in de toekomst. Bij fors alcoholgebruik op jonge leeftijd neemt de kans op hersenbeschadiging en functieverlies toe, ook cannabisgebruik op jonge leeftijd kan leiden tot hersenschade. Verder is er toenemend bewijs dat jongeren die cannabis gebruiken een grotere kans hebben op het ontwikkelen van een psychose. Verslavingsproblemen gaan vrijwel altijd samen met andere problemen op de verschillende leefgebieden. Advies, ondersteuning en begeleiding vereist een investering in het opbouwen van een relatie en een integrale aanpak, waarin verschillende partijen nauw met elkaar samenwerken, met aandacht voor de meest urgente problemen.

3 Meer mogelijkheden voor ouderen creëren en ondersteunen. Voorzitter, Burger Belangen Roosendaal vindt dat Roosendaal een leeftijdsvriendelijke gemeente moet zijn. Senioren hebben een belangrijke plaats in ons midden en moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Het beleid van de gemeente moet daarop gericht worden, bijvoorbeeld door te zorgen voor goede woonservicegebieden. Ondersteuning in allerlei vormen en overleg met maatschappelijke- en ouderenorganisaties kunnen hierbij helpen. Dit kan gaan om praktische zaken, zoals de bouw van seniorenwoningen en levensbestendige woningen, fysieke toegankelijkheid van gebouwen en openbare ruimte, goed openbaar vervoer, woningaanpassingen, maar ook ondersteuning bij het invullen van formulieren, investeren in ontmoeting in de buurt, vroegsignalering, beweging en activiteiten voor ouderen. De toenemende digitalisering van overheidsinformatie en producten maken het nodig dat voor deze groep ondersteuning wordt georganiseerd zodat ze hier gebruik van kunnen maken. Ook moet er aandacht blijven voor traditionele vormen van informatie zoals kranten, folders en persoonlijke gesprekken. Speciale aandachtspunten voor ouderen in de komende periode zou volgens Burger Belangen Roosendaal moeten zijn, kortom Burger Belangen Roosendaal vraagt extra aandacht voor integrale aandacht voor wonen en zorg, veiligheid voor ouderen, digi-hulp, voorkomen van eenzaamheid en zingeving, ontwikkeling tot dementievriendelijke gemeente, voldoende seniorenwoningen in iedere wijk en dorp, zorg- en aanleunwoningen in de eigen omgeving.

4 Meer maatwerk voor inwoners in kwetsbare uitzonderingssituaties. Het is een gegeven is dat de gemeente een aantal regelingen, verordeningen en besluiten heeft vastgesteld ten behoeve van mensen die extra ondersteuning nodig hebben. Die regelingen zijn best wel goed, maar jammer genoeg zijn ze niet 100% afdekkend. Er blijken altijd uitzonderingsgevallen die net niet onder deze regeling vallen. Burger Belangen Roosendaal wil ernaar streven dat de gemeente ook voor deze kwetsbare mensen een goede ondersteuning kan bieden. Wij vinden het van belang dat door het opnemen van aanvullende bepalingen toch zo nodig een maatwerkoplossing kan worden gevonden. Een aansprekend voorbeeld hierin is de collectieve zorgverzekering van de gemeente biedt een vrij breed pakket aan dekkingen. Maar voor sommige mensen, in sommige gevallen is die dekking niet afdoende. Bijvoorbeeld: te weinig fysiotherapie sessies. In het geval van schuldsanering, waaronder Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen WSNP, komt het nogal eens voor dat de schuldenaar geen aanspraak kan maken op een

aanvullende zorgverzekering en moet terugvallen op een basisverzekering. Bepaalde noodzakelijke medische of psychische hulp is daardoor niet verzekerd. Bijvoorbeeld bepaalde tandartskosten.

Als laatste, voorzitter, 5 Meer structurele subsidies toekennen aan nieuwe initiatieven en beter communiceren over de mogelijkheden. Wij willen graag bevorderen dat er meer duidelijkheid komt over welke voorzieningen essentieel zijn. Wij vinden het dan ook erg belangrijk dat er een aanpassing komt van de regeling "Nadere regels subsidieverstrekking". Het is voorgekomen dat een nieuwe subsidieaanvraag werd afgewezen omdat het initiatief niet werd genoemd in de "Nadere regels subsidieverstrekking". Dit was ook niet mogelijk, omdat in de "Nadere regels subsidieverstrekking" alleen bestaande groepen van initiatieven zijn opgenomen. Burger Belangen Roosendaal vindt het van belang dat er meer mogelijkheden komen en ook meer duidelijkheid gegeven wordt over de wijze waarop ook nieuwe initiatieven aanspraak kunnen maken op een eventueel structurele subsidie. Geregeld komt voor dat zelfs de professionals niet alle voorzieningen kunnen vinden. Wij willen ernaar streven dat de gemeente meer verantwoordelijkheid op zich neemt om te bevorderen dat de voorzieningen beter zichtbaar en herkenbaarder worden. De gemeente bezig met de ontwikkeling van een nieuwe Wegwijzer, wij hebben begrepen dat deze Wegwijzer al om te beginnen beperkingen kent vooral de hele waardevolle, kleinschalige initiatieven, waar de gemeente misschien niet eens een subsidierelatie mee heeft. Ze bestaan wel degelijk maar ze zijn soms erg lastig te vinden. Twee voorbeelden van voorzieningen waarvan wij niet hebben kunnen achterhalen of die in Roosendaal ook ingezet kunnen worden. Een voorziening die de taalachterstand verhelpt van allochtone senioren, die al jaren in Nederland wonen, maar die de taal nog steeds niet voldoende beheersen. Een voorziening voor dagbesteding voor oudere allochtone mensen. Bekend is dat een bepaalde groep helemaal naar Bergen op Zoom moet gaan voor zo'n voorziening. Dat is vervelend, lastig en kostbaar. Het is niet uitgesloten dat zo'n voorziening al in Roosendaal bestaat, maar hoe vind je die? Voorzitter dit was de bijdrage van Burger Belangen Roosendaal. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u zeer, mevrouw Bozkurt. Ik ga naar de fractie van de ChristenUnie mevrouw Suijkerbuijk.

Mevrouw SUIJKERBUIJK: Ja, dank u wel, voorzitter. De vergadering vandaag staat in het teken van de politieke beschouwingen. De ChristenUnie zit nu 1 jaar in de Roosendaalse gemeenteraad, waar we heel dankbaar voor zijn. Het afgelopen jaar hebben we veel voorbij zien komen. We hebben kunnen samenwerken met alle partijen in de raad en kunnen luisteren naar de geluiden uit de samenleving. In de politiek hebben we het uiteindelijk over de verdeling van de gelden. Maar wij willen niet alleen financieel goede rentmeester zijn, maar ook rentmeester van de stem die de inwoner van Roosendaal aan ons gegeven heeft. En niet alleen bij de afgelopen verkiezingen, maar ook tijdens de mooie bijeenkomst op 21 februari, "Samen bepalen we de kaders". Georganiseerd door onze griffie, waarvan onze dank en complimenten. Alle organisaties en inwoners die daarbij aanwezig waren, willen we hartelijk danken voor hun input. Het verslag van de bijeenkomst geeft goed weer wat nodig is in onze samenleving. En helaas is het niet mogelijk om alle mooie punten even goed te belichten. Daarom heb ik een aantal zaken eruit gehaald die volgens de ChristenUnie bepalend mogen zijn voor komende Kadernota. Als eerste wil ik namens de ChristenUnie het hebben over, natuurlijk, de veiligheid in onze stad. Dat is ook een belangrijk onderdeel van het verslag dat voor ons ligt. We vinden allemaal dat ondermijning een groot probleem is en dat de veiligheid in de stad vergroot moet worden. Waar ik geïnteresseerd in ben, is de beginfase van niet sociaal gedrag. Waar begint het? De ChristenUnie heeft hier eerder een vraag over gesteld, tijdens de Commissievergadering van 6 december 2018, bij de behandeling van het Integraal Veiligheidsplan. En onze vraag was heel concreet "wat is de visie van de gemeente wat betreft het voorkomen en signaleren van crimineel gedrag al in de vroege kinderjaren?". De ChristenUnie begrijpt dat dit geen gemakkelijke vraag is om te beantwoorden in één A4-tje. Ik werd dan ook recentelijk door een ambtenaar uitgenodigd om dit in een overleg te bespreken. Mij is duidelijk geworden dat de gemeente wel degelijk een visie heeft, maar dat de visie niet altijd zichtbaar en praktisch uitgevoerd kan worden. Eén zin in het voorliggend verslag valt ons erg op, namelijk:

“Sociale cohesie is hét sleutelwoord voor een veilige buurt. Inwoners van Roosendaal moeten zich met elkaar verboden voelen en zich samen verantwoordelijk voelen voor een leefbare en veilige buurt”.

Bijzonder om dit in het verslag te lezen. Want volgens mij is dit meteen een samenvatting van het antwoord op de eerdere vraag van de ChristenUnie. Deze zin, dit uitgangspunt, is namelijk concreet te maken. En we zien dit eigenlijk al gebeuren in de wijk Langdonk. De wijk waar ik ben opgegroeid en heb zien veranderen. En niet op een positieve manier. Maar gelukkig zien we daar nu iets moois ontstaan. En laat dit beginnen bij de kinderen. Al een paar jaar geleden begon de school De Kroevendonk aan het programma van de Vreedzame school. De school wordt gezien als een gemeenschap waarin alle kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen. Waarin kinderen democratie aan den lijve ervaren, dus een oefenplaats voor democratie en burgerschap. En zo worden kinderen gestimuleerd om hun steentje bij te dragen aan het algemeen belang, aan de gemeenschap. Open te staan voor verschillen tussen mensen en op een vreedzame wijze samen conflicten op te lossen via mediators. Positieve rolmodellen in de wijk dus. Want we weten allemaal dat identiteit wordt gevormd en dat deze op een positieve manier dus ook te beïnvloeden is. Vreedzaam is een pedagogische visie, waarbij inwoners samen opvoeden. Zoals ze dat in het Engels zeggen: It takes a whole village to raise a child. Net al de JOGG-visie, heeft Vreedzaam iedereen nodig om het voor elkaar te krijgen. Wat de ChristenUnie het college en eigenlijk ook de gemeenteraad wil meegeven houdt de visie Vreedzaam in de gaten. Want het wordt op dit moment door Boost Jongerenwerk in samenwerking met andere organisaties uitgerold, niet alleen in de wijk Langdonk, maar ook in de Kroeven, Kalsdonk en de Westrand. En uiteindelijk is het een positieve levensstijl, door en voor de samenleving. En ik hoop dan ook dat het college daadwerkelijk uitvoering kan en wil geven aan de zojuist opgelezen zin uit het verslag door het praktisch uit te voeren aan de hand van reeds bestaande ontwikkelingen in Roosendaal.

Dan voorzitter, mijn tweede punt. Ten tweede pleit de ChristenUnie voor meer jongerenwerkers. Dit is ook ingebracht door aanwezigen tijdens de avond op 21 februari. Juist om meer kinderen en jongeren mee te nemen in positief sociaal gedrag. Zodat kinderen en jongeren weten dat ze ertoe doen, dat ze erbij horen, dat de samenleving op hen zit te wachten. Daarmee wakker je de motivatie aan om zich te willen inspannen en te willen werken aan doelen. Precies wat we willen voor de toekomstige generaties. Jongerenwerkers zien veel en horen veel. Ze kennen de wijk, worden herkend en weten welke jongeren extra steun verdienen. Het jongerenwerk probeert de kans op problemen thuis, op school of in de vrije tijd zo klein mogelijk te maken. En het biedt een weg terug voor jongeren die al in de problemen zijn geraakt. Wat vooral mooi is, is dat jongerenwerkers dwarsverbanden kunnen leggen tussen verschillende milieus. Dus het werk is zeer waardevol voor de gemeente Roosendaal. Door extra inzet van jongerenwerkers wordt niet alleen de eenzaamheid onder jongeren bestreden, maar ook onder ouderen. We kunnen in het verslag ook teruglezen dat men vindt dat ontmoetingen tussen ouderen en jongeren ook gestimuleerd moeten worden door bijvoorbeeld samen te koken en te eten. Ook dit soort activiteiten kan aangejaagd worden door jongerenwerkers. Recentelijk is een onderzoek uitgekomen van de Maatschappelijke Business Case jongerenwerk voor gemeenten, over maatschappelijke en financiële effecten van jongerenwerk. En het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De ChristenUnie wil graag het college aanbevelen om dit onderzoek door te lichten. Het is volgens de ChristenUnie de taak van de gemeente om het jongerenwerk te faciliteren en stevig te positioneren als verbindende schakel tussen sectoren als onderwijs, jeugdhulp zorg en politie. Ik zou daarom het college willen vragen om in de Kadernota ruimte te maken voor deze extra inzet van jongerenwerkers. En laat deze extra inzet van jongerenwerkers ook een directe koppeling hebben met mijn eerste punt, waar we zien dat jongerenwerkers van Boost werken aan de Vreedzame wijk en de sociale cohesie vergroten.

Voorzitter, een derde punt van ons. Als derde wil de ChristenUnie het belang van een goede dienstverlening vanuit de gemeente benadrukken. We hebben het afgelopen jaar verschillende keren meegemaakt dat de

communicatie richting inwoners en organisaties voor verbetering vatbaar was. Wij raadsleden worden door inwoners en organisaties hierover benaderd en ingelicht. De afgelopen periode is er een aantal besluiten genomen omtrent de dienstencheques en de verhoging van de eigen bijdrage Wmo. En het viel ons op hoe laat inwoners werden geïnformeerd over deze maatregelen die ook de zwakkeren in de samenleving betreffen. Wij zijn ook benaderd door inwoners die de brieven van Wegwijs erg summier vonden. Meer informatie is gepast bij dit soort zaken. En de ChristenUnie verwacht dat de gemeente Roosendaal tijdig en volledig communiceert met haar inwoners. Dat mensen en organisaties zich gehoord voelen en dat ze reactie krijgen op hun brieven of meldingen. Dat als ze hulp nodig hebben van de gemeente, dat ambtenaren bereid zijn om mee te kijken en eventueel mee te denken. Een benaderbare en gastvrije gemeente. Transparantie, maximale en eerlijke informatie is daarvoor de basis. Een oprechte dialoog is gebaseerd op vertrouwen, gelijkwaardigheid, interactie, participatie en samenwerking. De stap naar de gemeente als goede gastvrouw hoeft niet veel te kosten wat geld betreft. Het vraagt wel om extra inzet en de wil om daadwerkelijke stappen te zetten hierin.

Dan wil ik graag het vierde en laatste onderdeel van de politieke beschouwingen van de ChristenUnie naar voren brengen. Roosendaal kent een aantal prachtige monumentale gebouwen die duidelijk te herkennen zijn als een kerk. Een plek waar mensen samenkomen om hun geloof gezamenlijk te belijden. De ChristenUnie betreurt het feit dat de Katholieke kerk binnenkort twee van deze gebouwen moet gaan sluiten. Het Bisdom in Breda staat daarmee voor een lastige keuze. De traditionele kerken in Roosendaal sluiten weliswaar, maar het geloof blijft in de harten van de mensen. In het verslag van de bijeenkomst op 21 februari kunnen we lezen dat het onderwerp geloof ook bij onze samenleving hoort en mensen met elkaar verbindt. Kerkgenootschappen hebben een netwerk van leden die van nut zijn of kunnen zijn voor de gemeente Roosendaal. Ze vervullen ook een maatschappelijke functie naar buiten toe. We zien vaak mooie initiatieven ontstaan. Ook kunnen ze pastorale hulp bieden en eventuele psychische nood op tijd signaleren. Zo vervullen kerken een belangrijke rol in het bespreekbaar maken van verslavingsproblemen, schuldenproblematiek, schulden onder jongeren, psychische problemen en onderwerpen als het verlies van dierbaren, mantelzorg, armoede en eenzaamheid en ga zomaar door. En indien nodig ook de hulpvraag opschalen naar professionele organisaties. Daarmee werken ze mee aan preventie op allerlei gebied. Om ook die maatschappelijke functie naar buiten toe te kunnen vervullen, is het wel handig dat kerkleden bij elkaar kunnen komen in een gebouw. De ChristenUnie weet dat er kerken zijn die op zoek zijn naar geschikte huisvesting om bij elkaar te kunnen komen. In het verlengde van mijn vorige punt, over een open en benaderbare gemeente, wil ik het college vragen om vragen vanuit kerkgenootschappen met een open houding te benaderen. Zeker voor kerken die niet goed weten waar ze zich kunnen huisvesten en daarin zoekende zijn. En voor kerken die een helpende hand willen reiken naar de maatschappij toe. En net als jongerenwerkers, leggen kerken dwarsverbanden tussen verschillende milieus en zijn ze er voor de inwoners en als maatschappelijke partner. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Suijkerbuijk. Op 3 seconden precies 10 minuten sharp. Heel mooi, ja. Wij gaan naar de heer Wezenbeek.

De heer WEZENBEEK: Dank u wel, voorzitter. Onze wensen voor de Kadernota die ga ik nu proberen naar voren te brengen. Ik hoop op steun van andere fracties allemaal natuurlijk en ik begin met het eerste puntje. Ik heb zitten turven, de meeste fracties, ik denk allemaal ik heb 8 streepjes bovenaan mijn lijstje staan, die hebben veiligheid genoemd. En daar ga ik ook mee beginnen. Veiligheid vinden wij natuurlijk heel belangrijk. Een gemeente kan ervoor zorgen dat stad en dorpen zich zichtbaar verbeteren. Doe het dan ook. Ik ben voor die doeners, ik hou van doeners. In de aanloop naar de laatste gemeenteraadsverkiezingen hebben wij die veiligheid in het middelpunt van de belangstelling gezet door er een debat over te houden op 13 maart 2018 was dat. Jammer toen met de voorbereidingen van de verkiezingen was dat, dat er toen zo weinig mensen van de coalitiepartijen aanwezig waren, die lieten verstek gaan. Vonden of vinden die de veiligheid niet zo belangrijk? In de aanloop naar dit debat

lieten de deelnemers aan de bijeenkomst het is al een paar keer genoemd, "Samen bepalen we de kaders". En ik zie nu dingen me aankijken, dat was op 21 februari meneer Breedveld ja, dat zij de veiligheid prioriteit ook erg belangrijk vinden die mensen die er allemaal waren. Dat stukje heb ik meegemaakt, ik heb het niet tot het eind kunnen meemaken maar ook belangrijk. En toen hoorde ik ook een term externe veiligheid. En toen gingen mijn oren gespitst, want toen wist ik allemaal nog niet precies wat dat was. En toen hoorde ik wel dat dat wel heel belangrijk was. Wat versta je daaronder die externe veiligheid, die met name leven in Roosendaal in de stad waar nogal wat veel transport gebeurt en die transporten die kunnen wat onveilige producten meegevoerd worden per auto en per trein en misschien ook wel per schip, dat weet ik niet. Maar met name daarop zouden wij meer moeten letten vinden wij en de vinger aan de pols houden indien mogelijk. Veiligheid hoort ook bij gastvrij. Gastvrij is zo'n woord wat ik ook vaak in de mond neem, en gastvrijer moeten wij ook zijn. Ik ga ook even terug in de historie, 21 juli 2016 hebben wij bijna met z'n allen volgens mij ik denk raadsbreed een motie aangenomen dat we gingen voor openbare toiletten. Genderneutrale toiletten, mevrouw Koenraad. En tot op heden moet ik alleen maar zeggen ze zijn er nog niet. En ik stel dan voor dat we straks bij de Kadernota toch vast gaan stellen dat er in die dan Kadernota toch geld voor vrijgemaakt wordt dat we in 2020 het er toch echt van moet komen. Waar ik ook geld voor vrij zou willen maken is in gastvrijer en dat heeft ook met toeristen te maken om misschien eens na te gaan denken om een toeristisch fonds in het leven te gaan roepen om het geld wat we binnenhalen door middel van toeristenbelasting om dat te gaan besteden ook aan de misschien de promotie van de stad. Dat kan samen misschien met de stichting, die club, die we nu ook hebben voor de binnenstad en voor heel de stad trouwens. Maar ik zou daar misschien wel eens een motie voor kunnen indienen straks om te proberen dat geld te besteden die 217.000 euro die we binnenhalen, 168.000 in 2017 om dat te gaan besteden voor echt voor het toerisme zelf en mogelijk daar een stichting voor op te gaan stellen. Ook gastvrijer zouden we moeten zijn voor mensen die met een camper Roosendaal bezoeken. Ik zit weer met de gastvrijheid, over gastvrijheid te praten. Mensen met een camper die naar Roosendaal te komen, die proberen toch geld uit te geven en die moeten steeds maar zoeken naar plaatsen om die camper weg te zetten. En als er dan plaatsen zijn dan zijn er geen echte faciliteiten voor die campermensen. Op andere plaatsen mogelijk wel vinden. Daarom zou ik willen voorstellen om straks eens na te denken als we met Stadsoevers bezig zijn om bij die nieuwe jachthaven waar er parkeerplaatsen moeten komen dat er ook camperkampeerplaatsen kunnen komen en zo op die manier die mensen met die camper ook in Roosendaal geld te doen laten uitgeven bij winkels en in de plaatselijke horeca. Dat waren allemaal puntjes die echt gaan over gastvrijheid en over toerisme. Ik wil ook een stukje sociaal gaan noemen, sociale paragraaf die wij zelf zo hebben genoemd. Eenzaamheid. De Roosendaalse Lijst had het er ook al over eenzaamheid in Roosendaal. Binnen onze fractie, kleine fractie, heerst ongerustheid over het hoge percentage eenzaamheid in de monitor van de gemeente Roosendaal. De Vitaliteitskaart 2018 geeft 27% aan zich emotioneel eenzaam te voelen. Voor het zich sociaal eenzaam voelen geldt het nog veel hogere percentage van 53%. Er is de afgelopen jaren geen verbetering ontstaan, eerder een neerwaartse tendens. Op het gebied van terugdringen van de sociale eenzaamheid is in Roosendaal nog het nodige te doen. De landelijke score van 40% tegenover de Roosendaalse uitkomst van 53% sociaal eenzamen maakt dat duidelijk. Eenzaamheid wordt beïnvloed door de tegenstelling tussen de gewenste en de ervaren relaties die men heeft op het gebied van en dan noem ik een sommetje op van de lichamelijke gezondheid, sociale vaardigheid, competenties, leefsituatie, leefomgeving, levensgebeurtenissen, persoonlijkheidsfactoren en sociaal netwerk. Vanuit wijk en buurt perspectief, laten studies zien, is een aanpak met alleen uitjes en afleiding niet voldoende effectief. Van de acht relaties zijn er, naar ons idee, een beperkt aantal waarop van buitenaf kan worden ingespeeld. Deze drie: Leefsituatie, leefomgeving en sociaal netwerk. De machteloosheid maakt het moeilijk zelf iets te ondernemen, maar het begin zit hem in het zelf onderkennen van het probleem. Hulpverleners uit de thuiszorg, proberen om in een huisbezoek met een vragenlijst ook een effect in bewustzijn van de eigen situatie te bereiken. Als die erkenning er is staan er diverse organisaties klaar om mee aan te pakken en het probleem beheersbaar te maken. Dat leidt ons inziens tot de volgende vragen: Valt te herleiden dat meer dan de helft van Roosendaal zich sociaal eenzaam voelt? Zijn de drie sociale aanknopingspunten de juiste om het probleem, deels op te lossen? Kennen de hulpverleners, en wie zijn dat, de mensen die zij sociaal eenzaam achten? Remt onveiligheid naar buiten te gaan?

De sociale cohesie heeft vaak een vaste plek in de wijk, zeggen de “Samen bepalen we de kaders”-deelnemers. Daar waar de samenwerking valt uit te bouwen door Wegwijs, WijZijn, Alwel en andere actoren zoals wijkzorg, politie en handhaving op wijk- en buurthuislocaties. Gemeenten hebben een regietaak in het Sociale Domein. Een regiocoördinator is er niet naar mijn weten. Gemeente Roosendaal wijst, kan of moet een toezichthouder rechtmatigheid aanwijzen. Onze vraag is, is die er? Bij gemeenten is een fraudemeldpunt aanwezig voor tips en advies. Is er dat er ook echt wel zo? Zo niet, dan moeten die er komen vinden wij en hopen dat straks in de Kadernota terug te zien. Denk niet in vakjes als Wmo of Jeugdwet, maar in resultaten voor je inwoners. Daag commerciële partijen uit, veel meer uit. Bouwers, ontwikkelaars en beleggers zouden nieuwe woonconcepten moeten realiseren voor de vraag van ouderen. Bij Werk en Inkomen pakken ze de gemakkelijke gevallen, de moeilijke, de lastige doelgroepen blijven in de bakken. Dat moet anders! Ik wil even ingaan op het parkeren van de SP daarstraks eventjes, dat is uit de losse pols natuurlijk. Ik ben het ermee eens dat we op moeten gaan letten op het parkeren net buiten de ring. Daar gaat een moeilijkheid gebeuren dat die wijken vol komen te staan met mensen die in de stad werken en die op die manier het parkeren in de garages en betaald parkeren ontlopen. Ook de communicatie moet beter vinden wij. Openheid in wat de organisatie doet. Dat betekent ook open communiceren, als het goed gaat met de organisatie maar ook als het slecht gaat, dat is belangrijk. Basisvoorwaarde voor transparantie is het openbaar maken van relevante informatie. Wij stellen vast dat daar nog wel wat te verbeteren valt. Tot zover, meneer de voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, meneer Wezenbeek. Alle fracties van u hebben gesproken. Ik wil het volgende voorstel doen. Het college heeft hier gezeten als een soort spons we hebben alles geabsorbeerd wat u heeft gezegd. Onze ambtelijke staf is in alle disciplines aanwezig om vanavond ook meegeschreven te hebben op de specifieke onderdelen. Het is voor nu voor het college, ik gaf het al iets eerder aan, eerder vanavond niet doenlijk om nu in te gaan op de vragen omdat dat eerst moet worden besproken bekeken op weg naar de Kadernota. U heeft het allemaal geprioriteerd en ook niet gepostprioriteerd, dus we moeten maar eens even kijken of we dat tot een hapklare brok kunnen maken. En dan horen wij uw oordeel wel en u kunt dat allemaal amenderen en moties indienen dan tegen de tijd dat het concrete stuk de Kadernota voorligt. Dus ik zou u willen voorstellen het was een stevige zit, dat we voor nu de beraadslaging beëindigen. Wij nemen hele goede nota van wat u heeft gezegd. Het verslag dat komt allemaal van deze vergadering, dus dan kunnen wij en u nalezen wat de inbreng, de aandachtspunten, de meegeefpunten, de vragen zijn geweest. En geef het college de tijd en ruimte om vervolgens die Kadernota te gaan maken. En dan kunt u terugzien wat wij wel of niet of anders hebben gedaan als u vanavond heeft ingebracht. Maar uiteraard zullen wij dat motiveren en kunt u ons daar ook over natuurlijk aan de tand voelen tijdens de debatten in het kader van die Kadernota. Dat lijkt mij het meest zinvol dat dat ook de inbreng nu puur staat en dat wij ons daarover gaan beraden. En u zult dat terugzien in de Kadernota en in de cyclus die wij dan hebben, inspraak, Commissie, plenaire raad. Dus dan zijn er nog volop gelegenheden om met het college in debat te gaan, de portefeuillehouders in debat te gaan over hetgeen u vanavond heeft ingebracht in de politieke beschouwingen. Zullen we het zo maar doen? Ja? Ja, nee u trekt allemaal een beetje wit weg om de neus, het is warm in deze zaal en niet zo gezellig. De heer De Regt.

De heer DE REGT: Voorzitter, ik vind het echt een prima voorstel. Ik vind wel zo dat de brief die wij van de griffie hebben gekregen voor wat verwarring heeft gezorgd, want die deed suggereren dat er wel een discussie met het college mogelijk zou zijn. Maar nogmaals ik vind het een prima voorstel zoals u dat nu doet.

De VOORZITTER: Ja, het is ook een beetje werkende weg dat vanavond dit de beste modus is gebleken, dus hulde aan de griffier dat die mogelijkheid wel werd geboden, want het is natuurlijk wel een raadsvergadering in het normale stramien raad-college. Maar laat mij nu u niet uitlokken om toch iets van het college te willen horen. U bent het er allemaal mee eens.

3. Sluiting

De VOORZITTER: Wordt vervolgd. Ik sluit de vergadering.

De VOORZITTER sluit de vergadering om 21.45 uur.

De griffier,

De voorzitter,